

TÜRÜK

*Uluslararası Dil, Edebiyat
ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*

2017, Yıl:5, Sayı:9

Geliş Tarihi: **12.03.2017**

Kabul Tarihi: **01.04.2017**

Sayfa:245-292

ISSN: 2147-8872

İNSANLAR İÇİN KULLANILAN NİTELEYİCİLER BAKIMINDAN TRAKYA AĞIZLARINA GENEL BİR BAKIŞ

Muharrem Özden*

Özet

İlkel çağlardan bu yana ilerleme ve medeniyet kavramları, kadın ve erkek figürleri üzerine oluşturulmuş ve bu cinsiyetlerin sosyal hayattaki rolleri gelişmenin her aşamasında önemli bir rol üstlenmiştir. Türk kültüründe de kadın ve erkek figürlerinin sosyal rollerinin paylaşımı gelişme ve ilerleme kavramlarının vazgeçilmez bir etkeni olmuştur. Türk kültüründe erkek- kadın ve çocuk modeli için tarih boyunca birçok niteleyici kullanılmıştır. Özellikle Anadolu ve Rumeli ağızlarında bu kullanımların çeşitliliği ve özgünlüğü dikkat çekicidir. Bu niteleyicilerle kadın-erkek cinsiyetinin ve çocuk figürünün olumlu ve olumsuz özellikleri veya fiziksel durumları anlatılmaya çalışılmıştır. İnsan niteleyicileri bakımından ağızlardaki söz varlığına bakıldığında, bu alandaki sözcük dağarcığının ne kadar zengin olduğu görülmektedir. Bu çalışmada Trakya Ağızlarında kullanılan insan niteleyicileri sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Bölge ağzıyla ilgili yapılan saha derlemeleri ve diğer inceleme çalışmalarından hareketle oluşturulan bu çalışmada derleme sözlüğü hariç 24 farklı özgün eserin söz varlığı bölümleri taranarak gruplandırmaya tabi tutulmuştur. Çalışma bilhassa Trakya Bölgesinde kullanılan Türkçe söz varlığının çeşitliliği ve zenginliği hakkında fikir verecektir.

Anahtar Kelimeler: Ağız, Niteleyiciler, Türk Kültürü, Söz Varlığı, Trakya Ağızı

* Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi,
muharremozden@trakya.edu.tr

AN OVERVIEW OF THE THRACIAN ACCENT IN TERMS OF THE QUALIFIERS DESCRIBING HUMANS

Abstract

Since primitive times, the concepts of progress and civilization have been based on male and female figures and have played an important role in the development of social roles in these genders. The sharing of the social roles of male and female figures in Turkish culture is an indispensable influence on the concepts of development and progress. Throughout history, various qualifiers have been used to describe male, female and child models in Turkish culture. Especially, in Anatolian and Rumelia dialects, the diversity and authenticity of these uses is remarkable. These qualifiers have tried to describe the positive and negative features or physical conditions of the male-female gender and the child's figure. From the point of view of human qualifiers when looking at the vocabulary variety of the accents, it is seen that the vocabulary in this area is rich. This study aims to classify the human quantifiers used in Thracian accent. In this study, which was created from the field compilations and other studies about the regional accent, except for this compilation dictionary, the vocabulary parts of 24 original works were grouped by scanning. The study will give an idea about the diversity and the richness of the Turkish word used especially in the Thrace region.

Keywords: Accent, Qualifier, Turkish Culture, Vocabulary, Thracian accent

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun medeniyet tarihi göz önünde bulundurulduğunda bu tarihin kadın ve erkeğin birlikte mücadelesi sonucu oluştuğu görülmektedir¹.Tarih boyunca da kurulan Türk devletlerinde yönetimde dahi erkekler kadar kadınların da etkili olduğu bilinmektedir. Ancak zaman içinde girilen farklı kültür çevrelerinin ve coğrafyaların etkisiyle kadınların rollerinde de birtakım değişiklikler olmuştur. Yaşanılan medeniyet çevrelerine göre kadınlar İslamiyet'ten önce göçebe hayat içinde ata binip kılıç kuşanmış, savaşçı özelliği ile de toplumda ön planda olmuştur. Yerleşik hayata geçildikten sonrasında ise özellikle İslamî kültür çevresinde kadın savaşçı özelliğini kaybetmiş, erkekten daha pasif bir konuma gelmiştir. Batı medeniyeti etkisi ile birlikte önce edebiyatta, sonra toplum hayatında kadının hakları savunulmuş ve kadın her anlamda erkeklerin yanı başında ilerlemiş ve erkeklerle eşit haklara sahip olmuştur.² Geçirdiği birçok değişim evresine rağmen Türk toplum hayatında kadın ve erkeğin bir araya gelmesiyle meşru bir zeminde oluşan aile, her zaman kutsal sayılmış, toplumun mutluluğu ve gücü onu meydana getiren ailelerin mutluluğuna bağlanmış, kadın da eş ve anne vasıfları ile ailenin vazgeçilmez unsuru, erkeğin tamamlayıcısı olarak

¹ Muhammethacı Kambemisa (1997). "Efsane Ve Rivayetlerde Tasvir Edilen Kadın Tipleri Üzerine", Türk Dili Ve Edebiyatı Dergisi, 713-721.

² Kaplan Mehmet (1995). "Dede Korkut Kitabında Kadın", Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar I, İstanbul: Dergâh Yayınları, 99-112.

görülmüştür.³ Birçok savaşa ve göçe rağmen Türklerin yüzyıllar boyunca ayakta kalmaları da Türk toplumunun sağlam bir aile temeline dayanmasına bağlanmıştır.⁴ DLT’de de doğan, büyüyen, evlenen, çocuk doğuran, çocuk büyüten, beşik sallayan, çalışan, yemek pişiren, ip eğiren, boynuna boncuk kolye, parmağına yüzük, yanağına allık süren, saçına zülûf, perçem, kulağına inci küpe takarak süslenen, şarkı söyleyen, mutlu ya da mutsuz olan, erdemli ya da erdemsiz vasıflarıyla değerlendirilen kadının toplum yaşamındaki yeri ayrıntıları ile gözlemlenebilmektedir.⁵ Bunun yanında erkek tipi üzerine de geliştirilen bir çok rol model, bu cinsiyet için de toplumsal hayattaki rollerin bir göstergesi olmuştur. Hem kadın hem de erkek ve ilaveten çocuklar için Türk toplum hayatında tarih boyunca birçok niteleyici kullanılmış, bu niteleyicilerden hareketle bu kimlikler, fiziksel ve davranışla ilgili özellikleri bakımından nitelendirilmiştir. Aslında insan niteleyicileri bilhassa Trakya bölgesinin söz varlığına bakıldığında toplumun sözcük dağarcığının ne kadar zengin olduğu hakkında fikir vermektedir. Anadolu ağızlarının tamamında bu zenginliğin var olduğu düşünüldüğünde Türkçenin zengin kelime hazinesi hakkında fikir sahibi olmak mümkündür. Trakya ağızlarıyla ilgili bitirme tezleri, yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, bildiri ve makale çalışmaları ve çeşitli özgün kitap çalışmaları çok miktarda yapılmış olmasına rağmen halen eksik bölge çalışmaları bulunmaktadır. Bu bölgeler üzerinde saha çalışmalarının ivedilikle yapılması ve sözlü materyalin yazıya geçirilmesi elzem bir durumdur. Çalışmamızda derleme sözlüğünün yanı sıra Trakya ağızlarıyla ilgili yapılan 24 akademik çalışmadan hareketle insanlar için kullanılan niteleyicilerin tasnif çalışması yapılmıştır. Bu sınıflandırma çalışmasının ilk aşamasında ilgili çalışmaların sözlük bölümleri taranarak niteleyiciler depolanmış, sonrasında bu kelimeler dört ana bölümde gruplandırılmıştır. Bu gruplar; Kadınlar için kullanılan niteleyiciler, erkekler için kullanılan niteleyiciler, her iki cinsiyet için kullanılan niteleyiciler ve çocuklar için kullanılan niteleyiciler olarak tespit edilmiştir. Daha sonra bu ana gruplar üzerinde karaktere yönelik olumlu niteleyiciler, karaktere yönelik olumsuz niteleyiciler, dış görünüşüne yönelik niteleyiciler ve diğer niteleyiciler olmak üzere dört alt grup oluşturulmuştur. Çalışmamızın ana hedefi Anadolu ağızlarının bünyesinde bulunan insan niteleyicileri hakkında daha derinlemesine bir bakışı sağlamak ve kültürümüzün önemli bir yansıması olan dil kullanımıyla ilgili zenginliklere yoğunlaşmaktır. Bölgeyle ilgili yapılan birçok derleme çalışmasının insan niteleyicileri bakımından derli toplu bir çalışmayla yazıya geçirilmesi bizim için büyük bir önem arz etmektedir. Kültürü yaşatan ana unsur insan varlığı ve onun ürettikleridir. Bu sebeple insana odaklı bir çalışma disiplini bizce kültür için de çok önemli bir vesika olma anlamı taşımaktadır. Bu çalışmanın her aşamasında titiz bir tarama ve sonrasında özenli bir sınıflandırma çalışmasına özen gösterilmiştir. Bu sebeple Trakya ağızlarıyla ilgili yaptığımız çalışmaların kültür dünyamıza büyük katkılar sunacağını düşünmekteyiz.

³Alkan Hanife, Divânu Lugâti’t-Türk’te İnsanlar İçin Kullanılan Niteleyiciler, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* Volume 8/9 Summer 2013, P. 561-577, Ankara-Turkey

⁴ Gündüz Ahmet (2012). “Tarihî Süreç İçerisinde Türk Toplumunda Ve Devletlerinde Kadının Yeri Ve Önemi”, *Jass, Volume/Issue 5/5, October 2012, 129-148.*

⁵Alkan Hanife, Divânu Lugâti’t-Türk’te İnsanlar İçin Kullanılan Niteleyiciler, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic* Volume 8/9 Summer 2013, P. 561-577, Ankara-Turkey

2. Kadınlar İçin Kullanılan Niteleyiciler

2.1. Kadınların Karakterine Yönelik Olumlu Niteleyiciler

2.1.1. İyi Huy

kadın: Güzel, nazik. (KİASV.; ÖDTAS. 149. *Deliorman*)

2.1.2. Çalışkanlık/Hamaratlık

acar: Çalışkan, becerikli, hamarat. (DS: Çorlu, İneçik -Tk.), *amarat*: Çalışkan, işbilir, hamarat:Amarat kadın evinden belli olur. (DS: Lüleburgaz köyleri -Krk.), *hercimek*: Çalışkan: Hercimek kadın. (DS: Rumeli göçmenleri, Yuvacık -Kc.)

2.2. Kadınların Karakterine Yönelik Olumsuz Niteleyiciler

Ahlakî Zayıflık (Namus)

başangı: Baştan çıkmış, huysuz, haşarı, yaramaz, hırçın, ele avuca sığmaz, ahlâksız: Şu kız çok başangı. (DS:Vize -Krk.), *cadaloz*:Cadı karı.(BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.;ÖDTAS. 79. *Deliorman*), *güvende*: Oyuncu kadın, çengi. (ÖDTAS. 128. *Deliorman*), *ıvıran*: Nazlanan, cilve yapan kadın. (DS: -Tk.), *kaltak*: İffetsiz kadın. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 150. *Deliorman*), *kırnak*: Cilveli, oynak kadın. (DS: -Ed Ceylan , Lüleburgaz -Krk.; Saray -Tk.), *sokak süpürgesi*: Çok gezen kadın. (DS: Ed.), *şillik*: Şillik. Hafif kadın. (8/12 BSYD. –Hamitabat/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *şıfıntı*: Şıfıntı. Hafif kadın. (8/12 BSYD. –Hamitabat/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *şifıntı*: Şıfıntı, hafif kadın. (ÖDTAS. 239. *Deliorman*), *tutuşuk*: Erkek meraklısı kız, ateşli kadın. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 255. *Deliorman*)

2.3. Kadınların Dış Görünüşüne Yönelik Niteleyiciler

albenisi olmak: Cazibe, güzellik, sevimlilik. (DS: Bayramiç, Çan, Gelibolu -Çkl.; -Ed.), *avur*: Hamile. (TVMA), *babîga*: Zayıf, kuru kadın. (ÖDTAS. 63. *Deliorman*), *banbul*: Tombul şişman kadın veya kız. (DS:Gelibolu -Çkl.), *başı kabalak*: Başı açık. (BTGA.46:Gümülcine-Hacıören), *başkabak*: Başıkabak, başı açık. (ÖDTAS. 67. *Deliorman*), *baygın*: İnce, nazik, kıvrılıp süzülen kadın. (ÖDTAS. 67.*Deliorman*), *congalez*: İhtiyar kadın. (DS:-Ed.; Kadıköy, Saray -Tk.), *çiçin*: Güzel, zarif. (DS:-Çkl.), *gēcik*: Güzel, süslü, gercik. (ÖDTAS. 120. *Deliorman*), *gēcikli*: Gercikli, süslü, cicili, bicili. (ÖDTAS. 120. *Deliorman*), *geğercik*: Süslü, güzel, zarif, şık . Ben bugün geğercik bir kız gördüm. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Saray -Tk.), *gencik*: Süslü, güzel, zarif, şık. (DS: -Ed.), *gıflı*: Süslü: Şu kız çok gıflı. (DS: Bakacak, Biga -Çkl.),*gözel*: Güzel kadın.(AKA. Akıncılar -Vize; KA. Kofçaz), *hamîli*: Etili butlu, dolgunca kadın. (ÖDTAS. 131. *Deliorman*), *kaşmēli*: Gösterişli ve dilber. (ÖDTAS. 154. *Deliorman*), *kırnak*: Çalınmış, süslü gezen kimse. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *kīnak*: Kırnak. Güzel ve alımlı. (ÖDTAS. 162. *Deliorman*), *kokona*: Süsüne düşkün yaşlı kadın. (KrkKA./KİASV.; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *koyaklı*: Hoş, güzel. (ÖDTAS. 169. *Deliorman*), *yalınkat*: İnce, narin (kimse). (DS: Ceylân, Lüleburgaz Krk.)

2.4. Kadınlarla İlgili Diğer Niteleyiciler

anaç: Evlenmemiş, yaşlanmış kız. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), *gelinkız*: Nişanlı kız. (DS: Ayvacık -Çkl.), *tutaş*: Henüz evlenmemiş kız. (DS: Şumnu, Bulgaristan), *kuma*: Evli bir erkeğe gelen kadın. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.171.Deliorman), *ingelik(1)*: Kına gecesinde önderlik yapan yenge. (ÖDTAS. 142. Deliorman), *ingelik(2)*: Üvey yenge. (ÖDTAS. 142. Deliorman), *kancık*: Kız. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.151.Deliorman), *karı*: Kadın, avrat. (4/8 BSYD. -Ahmetbey/Lüleburgaz –Krk.; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 153. Deliorman; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *komşuanne*: Çocuk dilinde sık gidiş geliş yapılan komşudaki anneye verilen ad. (KİASV.;BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *telci kadın*: Düğün öncesinde gelini düğüne hazırlayan, onu süsleyen kadın. (KİASV. Topçular -Kofçaz), *sağıcı*: Parayla tutulan ve ölünün arkasından yüksek sesle ağlayan kadın, ağıtçı. (DS: Kaz, Lâpseki -Çkl.)

3. Erkekler İçin Kullanılan Niteleyiciler

3.1. Erkeklerin Karakterine Yönelik Olumlu Niteleyiciler

3.1.1. Cesaret / Dayanıklılık

acar: Cesur, kabadayı, atılgan, gözüpek, yiğit. (DS:Çorlu, İneçik -Tk.), *azap*: Güçlü, kuvvetli. (DS:Dereköy, Kofçağız -Krk.), *babacan*: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (DS: İpsala -Ed.; Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.), *babaç*: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (DS: -Ed.; Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.), *bâtır*: Yiğit, kahraman, cesur. (DS:Altay, Karairtiş -Çkl.), *ceğet*: Yiğit : İr ceğet kılar gıyrat. (DS:-Çkl.), *ceyat*: Sert adam. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *diğrak*: Mert, cesur, kabadayı. (DS: Tavaklı, Ezine -Çkl.), *dodoy*: Mert adam. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Hamidiye, Keçiborlu -Isp.), *golan*: Babayiğit, holigan. (ÖDTAS.124.Deliorman)

3.1.2. Yumuşak Huyluluk / Alçak Gönüllülük

efenni: Efendi. (KA. Kofçaz), *çelebi*: İnce, nazık, görgülü. (KİASV.)

3.1.3. Olgunluk

pişkin: Olgun, görgülü adam. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.;ÖDTAS.213.Deliorman)

3.1.4. Saygınlık

böğü: Sözü geçen adam. (DS:Maydos -Çkl.)

3.1.5.Zenginlik

çöbacı: Zengin adam, patron, çorbacı. (ÖDTAS. 93. Deliorman), *bombeli*: Fötür takan kimse, zengin,varlıklı.(ÖDTAS.72. Deliorman), *dombas*: Şişman ve zengin adam. (ÖDTAS. 104. Deliorman)

3.2. Erkeklerin Karakterine Yönelik Olumsuz Niteleyiciler

3.2.1. Asabiyet / Geçimsizlik / Huysuzluk

gereñ: Kaba (kimse). (DS: *Sarıcaali, İpsala -Ed.*), *moymulu*: Konuşmaya üşenen, kaba adam. (ÖDTAS. 189. *Deliorman*)

3.2.2. Halk Arasında Sevilme

caman: Kötü adam. (DS: *-Çkl.*), *dingoz*: Cingöz, yaramaz adam. (ÖDTAS.101. *Deliorman*), *ēgele*: Hergele. (ÖDTAS. 109. *Deliorman*), *kemçik*: Düzençi, fena adam. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *popaz*: İslamın gereklerine uymayan adam. (KİMİKA.; BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa Ed*), *şayka*: Eşkiya. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *uğru*: Hırsız, yolkesen. (DS: *Ezine- Çkl*), *erif*: Herif. Güven vermeyen, aşağı görülen, bayağı kimse. (KİASV.)

3.2.3. Tembellik

haymana: İşsiz, serseri. (DS: *Beyçayır -Çkl.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *hayta*: Boşta gezen, serseri. (BSYD – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*; ÖDTAS), *kalpazan*: Kalpazan. Haylaz, tembel adam. (BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*; ÖDTAS.150. *Deliorman*; BKÇTA. *Kırcâli – Bul.*), *uyuntu*: Tembel ve yaramaz adam. (BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*; ÖDTAS. 260. *Deliorman*), *havara*: İşsiz güçsüz adam, avare. (ÖDTAS.132. *Deliorman*)

3.2.4. Düzensizlik

palaçor: Düzensiz, dağınık adam. (BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*; ÖDTAS. 206. *Deliorman*)

3.2.5. Boşboğazlık

ağzı açık: Boşboğaz, geveze, sır tutmaz. (BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*)

3.2.6. Açgözlülük

ekti: Açgözlü.: Döndürün şunun boncünü. Götürmüşlä al demişlä ba ekti, al demişlä. (KİASV.; BSYD. – *Demirköy/Lalapaşa –Ed.*)

3.2.7. Bilgisizlik/ Görgüsüzlük

kakavan: Düşüncesiz, bilgisiz, aptal adam. (DS: *Babaeski –Krk, Saray –Tk.*; BTGA.244: *Gümülcine-Omurluköy*, *olçum*: Doktorluk taslayan adam. (ÖDTAS. 197. *Deliorman*)

3.2.8 Çapkınlık/Hovardalık

gicük: Çapkın erkek, zampara. (DS: *Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *gücük(1)*: Zampara, çapkın. (DS: *Lapseki –Çkl.*), *gücük(2)*: Yabancı kadın düşkün erkek, hovarda. (ÖDTAS. 127. *Deliorman*), *huvāda*: Hovarda, çapkınlık yapan. (ÖDTAS. 135. *Deliorman*), *kırık*: Kadının yasalara ve törelere aykırı olarak ilgi kurduğu erkek sevgili. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *uçkun*: Yaramaz, çapkın. (DS: *Bulgaristan Türkleri*), *kosa*: Teke, hovarda, çapkın. (ÖDTAS. 168. *Deliorman*)

3.2.9. Kılıbkılık

kambuk: Kılıbkı adam. (DS: *Sığırcık, Uzunköprü -Ed.*)

3.3. Erkeklerin Dış Görünüşüne Yönelik Niteleyiciler

acar: Kuvvetli, gürbüz, dinç, iriyarı. (DS: *Ezine köyleri, Gelibolu, Fili, Biga, Küçükkuyu, Ayvacık -Çkl.; Lüleburgaz köyleri -Krk.; Çorlu -Tk.*), *acem şeytani*: Zayıf ve esmer adam. (DS: *Kayapa -Ed.*), *apraš*: Yüzü, vücudu alaca benekli, lekeli adam. (DS: *Lalapaşa -Ed.; -Krk.*), *babaç*: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (BSYD. –*Demirköy /Lalapaşa -Ed.*), *baydır*: Güçlü, kuvvetli. (Kılavuzlu göçmenleri -Tk.), *bobaç*: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı, babaç. (BTGA.250: *Gümülcine-Lefeciler*), *dızlak*: Tüysüz, çıplak: Size dızlak kafalı bir adam geldi. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *dingil*: İri adam. (ÖDTAS. 101. *Deliorman*), *dökmen*: Güzel, yakışıklı. (DS: *Çavuşlu, Bayramiç -Çkl.*), *gerimli*: Gösterişli, yakışıklı, göz alıcı (kimse). (DS: *Saray, Lapseki -Çkl.*), *gite*: Kısa boylu (erkek). (DS: *-Ed. ve çevresi*), *ibretli*: İri yarı, heybetli. (TMİKA.341/647), *kazak*: Sakal bırakmamış orta yaşlı adam. (DS: *Fili, Biga -Çkl.*), *köse*: Cüce. Kısa boylu adam. (ÖDTAS. 170. *Deliorman*), *lab dudak*: Kalın ve sarkık dudaklı adam. (ÖDTAS. 105. *Deliorman*), *longu*: Yüksek boylu adam. (ÖDTAS. 179. *Deliorman*), *popaz*: Uzun sakallı erkek. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 214. *Deliorman*), *tahtasakal*: Gür sakallı. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *yalabık*: Tüysüz (delikanlı). (DS: *Tunaboyu, Bulgaristan*)

3.4. Erkeklerin Fiziksel Yetersizliklerine Yönelik Niteleyiciler

buruk: Husyesiz erkek. (DS: *-Krk.*)

3.5. Erkeklerle İlgili Diğer Niteleyiciler

enci: Hayvanları eneyen, iğdiş eden adam. (DS: *Ed.*)

4. Her İki Cinsiyet İçin Kullanıldığı Düşünülen Niteleyiciler

4.1. Her İki Cinsiyet İçin Kullanıldığı Düşünülen Karaktere Yönelik Olumlu Niteleyiciler

4.1.1. Dayamlıklık

acar: Güçlü, çevik. (ÖDTAS.47. *Deliorman*), *çelimni*: Çelimli, güçlü kuvvetli. (ÖDTAS.88. *Deliorman*), *divriki*: Genç olmadığı halde yıpranmamış, sağlam (kimse). (DS: *Hedeyli göçmenleri, Hayrabolu -Tk.*), *seri*: Dirî, sağlıklı, dinç kimse. (DS: *Kemalli, Ezine -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.*), *tendiris*: Tendürüst, dinç. (ÖDTAS. 248. *Deliorman*), *tıkız*: Güçlü, dayanıklı. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*), *zorlu*: Güçlü, dayanıklı. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

4.1.2. Zeka/ Çalışkanlık / Yetenek

acar: Açık göz, zeki. (DS: *İnecik -Tk.*), *açık*: Uyanık olan. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 48. *Deliorman*), *amarat*: Çalışkan, işbilir. (DS: *Lüleburgaz köyleri -Krk.*), *ayan*: Açık, aydın. (ÖDTAS. 60. *Deliorman*), *ayık*: Zeki, açık göz, anlayışlı, açık fikirli, görgülü. (DS: *-Krk. ve çevresi*), *başargan*: Başarılı. (KA. *Koçaz*), *başbadarak*: Akıllı, iş bilir kimse.

(DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.), başbadrik: Akıllı, iş bilir kimse. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.), başbedrik: Akıllı, iş bilir kimse. (DS: Lapseki-Çkl.), bulduruşlu: Yaratıcı, üretici. (ÖDTAS. 74. Deliorman), çakal: Açık göz, kurnaz. (DS:Fili, Biga –Çkl.), çalkazan: Taklitçi. (DS:-Ed.), çetregöz: Açık göz. (ÖDTAS. 89. Deliorman), dayi: Dahi. (HİKA. Hayrabolu), eke: Tecrübeli, usta. (DS: -Ed.), hasıl: Çalışkan, becerikli. (DS: -Çkl.;-Ed.; Rumeli göçmenleri -İz.), hışlı: Hırslı. (ÖDTAS. 133. Deliorman), kıvrak: Çevik, tetik, çalışkan. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.), kuşku: Uyanık, kurnaz. (DS: Müstecep, Malkara Tk.), mızır: Becerikli ve gayretli. (ÖDTAS. 187. Deliorman), şeremet: Çalışkan, becerikli, eli çabuk, çevik. (DS: Beyçayır -Çkl, Lüleburgaz –Krk, Bulgaristan.; ÖDTAS. 239. Deliorman), şitan: Kurnaz ve uyanık kişi. (ÖDTAS. 240. Deliorman), şitanın kıc bacā: Çok kurnaz kişi. (ÖDTAS. 240. Deliorman), tarikat: Uyanık, kurnaz. (ÖDTAS. 245. Deliorman), temerik: Çalışkan, becerikli, işbilir. (DS: Evreşe, Gelibolu-Çkl.), tetik: Uyanık, açık göz. (DS: Biga-Çkl.;Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa–Ed.), tilki: Kurnazlık bilen insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 250. Deliorman), tölek: Kurnaz açık göz, düzençi. (DS: Gelibolu –Çkl.), tülek: Kurnaz açık göz, düzençi. (DS: Kumarlar, Bayramiç -Çkl.), uçkun: Becerikli, eli tez. (DS: Fili, Biga -Çkl.), uyanık: Açık, dışarıdan haberdar olan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), yatıkın: Alışkın, usta, becerikli. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

4.1.3. Yumuşak Huyululuk / Alçak Gönüllülük / Utanma

allā işanı: Allah insanı, kimseye zararı olmayan insan. (ÖDTAS. 53. Deliorman), *babacan*: İyiliksever, merhametli. (DS: Harala, İpsala -Ed.), *boğrı yufka*: Yufka yürekli, merhametli. (DS: Ayvacık -Çkl.), *dinne*: Uysal, söz dinleyen, dinlek. (TVMA), *doğuşlu*: Asil, temiz karakterli. (DS: Bosna göçmenleri -İst.), *domni*: Rum.i. domn. Efendi. (ÖDTAS. 104. Deliorman), *ımsık*: Sessiz, utangaç, sıkılgan, az konuşan (kimse). (DS:İnebolu -Çkl.), *ısmık*: Sessiz, utangaç, sıkılgan, az konuşan (kimse). (DS: Rumeli göçmenleri - İsp.; Rumeli göçmenleri, Bahçeli -Kc.; Bayramlı, Uzunköprü -Ed.), *ışannıklı*: İnsanlık.İnsanca davranan kişi. (KİASV.;ÖDTAS.143.Deliorman), *māçup*: Mahcup.(İİA), *merāmetli*: Merhametli, insafli. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 186. Deliorman), *milāyim*: Mülayim, yumuşak huylu. (TMİKA.221/217), *ocaktan*: Soylu, duygu, düşünce ve davranışları ince olan. (DS: Ed.; Malkara -Tk.), *özü yufka*: Acıma duygusu çok olan, yumuşak yürekli. (DS: -Çkl.), *sezeğen*: Tez sezen, tez duyan, duyarlı. (DS: Lüleburgaz -Krk.), *singın*: Çekingen, ürkek. (DS: Pınarbaşı, Bayramiç -Çkl.), *sinelce*: Çekingen, ürkek insan. (DS: Vize -Krk.), *şeke(r)*: Çok sempatik insan. (ÖDTAS. 239. Deliorman), *şengil*: İç tenlikli, candan davranışlı. (DS: Lâpseki-Çkl.), *tek*: Uslu. (DS: Lâpse-Çkl.), *tıkansak*: Utangaç, sıkılgan. (DS: Gedik, Bayramiç -Çkl.), *tımsık*: Çekingen, utangaç. (DS: -Çkl.), *tor*: Ürkek, çekingen, durgun, utangaç. (DS: Bayramiç -Çkl.; -Ed.; İbribey, Malkara -Tk.), *ulamak*: Utangaç. (DS:Ed., Lüleburgaz köyleri, Krk.), *uslu*: Edepli, terbiyeli. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 259. Deliorman), *uyga*: Kolay uzlaşılabilen, geçimli, uysal: Senin didiğin gibi olsun. Ben uygayım. (DS: Deliorman; Bulgaristan), *uz*: Doğru, temiz, uslu, dikkatli kişi için. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *yalpak*: Sevecen, konuşkan. (ÖDTAS. 269. Deliorman), *yavaş*: Sakin, sessiz (kimse). (KİASV.; HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; BSYD.–

Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 273. Deliorman), yımşak: Kaba, sert olmayan (insan). (ÖDTAS. 276. Deliorman)

4.1.4. Güvenilirlik/Dürüstlük

dürüs: Dürüst. (KBMİKAİ.34/7, KPMİKAİ.18/7; KA. Kofçaz; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.), dürüz bitin:Doğru dürüst.(KrkKA./KİASV.), içelikli: İtibarlı, sözü geçen, nüfuzlu. (ÖDTAS. 139. Deliorman), namıslı: Namuslu, dürüst. (ÖDTAS. 192. Deliorman), sağırlak: Samimi. (BKÖBTGA), zakoncu: Kanunlara uyan insan. (ÖDTAS. 283. Deliorman)

4.1.5. Cömertlik

verek: Cömert, veren, kıskanmayan. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.;ÖDTAS. 265. Deliorman), verelli: Eliaçık. (DS: Ed.)

4.1.6 Fiziksel Yeterlilik

acar: Çevik, enerjik, tezcanlı. (DS:Gelibolu -Çkl.), azap: Güçlü, kuvvetli. (DS:Dereköy, Kofçağız -Krk.), baydır: Güçlü, kuvvetli. (Kılavuzlu göçmenleri -Tk.), babacık: İri, büyük insan. (DS:Kayapa -Ed.), bobaç: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı, babaç. (BTGA.250:Gümülcine-Lefeciler), ceğet: Yiğit : İr ceğet kılar gıyrat. (DS:-Çkl.), dığrak: Çevik, canlı, kıvrak (kimse). (DS: Bahçeli, Ezine -Çkl.), dişli: Zorlu, mücadeleci. (TMİKA. 193/62), kuetli: Kuvvetli. (BTGA.150:Gümülcine-Hemetli), kuşku: Çevik, atık. (DS: Müstecep , Malkara Tk.), kuşku: Çevik, atık. (DS: Müstecep, Malkara Tk.), kuvatlı: Kuvvetli. (BTGA.331:Gümülcine-Kardere), meçik: Enerjik, hızlı (kimse). (TVMA)

4.1.7. Dostluk/Sırdaşlık/Arkadaşlık

adaş: Dost, arkadaş. (DS: Evreşe, Gelibolu, Fili, Biga -Çkl.; -Ed.), ağzı kilitli: Sır vermeyen, ketum (kimse). (DS: Kayapa -Ed.), ağzı pek: Sır vermeyen, ketum (kimse). (DS: Evreşe, Gelibolu -Çkl.; -Ed.), kâdaşlık (1): Kardeşlik. (ÖDTAS. 149. Deliorman), kâdaşlık (2): Yaşça daha küçük dost. (ÖDTAS. 149. Deliorman), mabbetçi: Muhabbetçi.(ÖDTAS. 181. Deliorman), sadıç: Yakın, candan arkadaş. (DS:Fili, Biga -Çkl.)

4.1.8 Ünlülük/ Tanınmışlık

angılı: Ünlü, tanınmış, namlı, şöhretli, soylu. (DS: Çan, Bayramiç, Ezine -Çkl.), anılık: Meşhur. (BTGA.316:Gümülcine-Yalanca), öğülü: Tanınmış, iyi bilinen, ünlü. (DS: Rumeli göçmenleri, Aslıhan, Uzunköprü -Ed.)

4.1.9.Cesurluk

ataş: Cesur kimse. (TMİKA. 351/932), cērlı: Cesaretli. (ÖDTAS. 80. Deliorman), dığrak: Mert, cesur, kabadayı. (DS: Tavaklı, Ezine -Çkl.), kosa: Yiğit, kabadayı. (ÖDTAS. 168. Deliorman)

4.1.10.Şakacılık

cönk: Şakacı, güler yüzlü (kimse). (DS:Ezine -Çkl.), *cümbüşçü*: Şakacı. (ÖDTAS. 82. *Deliorman*), *cümbüşlü*: Eğlenceli (kimse).(BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *fıkı*: Şakacı, komik (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), *kıfı*: Şakacı, komik, gülünç.(KİASV.; ÖDTAS. 161. *Deliorman*; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *maytapçı*: Şakacı, dalga geçen. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 185. *Deliorman*), *kullemeçi*: Dalgacı, oyuncu. (DS: Kumarlar , Bayramiç -Çkl.), *özge*: Şakacı (DS: Araplı, Şarköy -Tk.), *şakacı*: Şaka ve espri yapmayı seven insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 237. *Deliorman*), *şorolopçu*: Eğlendiren neşelendiren insan. (KİASV.)

4.1.11.Titizlik/Temizlik

dıdıkçı: Titiz, güç beğenen. (DS: Ezine -Çkl.; Çorlu -Tk.), *dıravacı*: Titiz. (DS: Ezine -Çkl.), *dirnekli*: Derli toplu. (DS: Lapseki -Çkl.), *mısmıl*: Temiz, derli toplu. (İpkaiye, Biga, Lâpseki -Çkl.), *tārathı*: Taharetli, temiz. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. *Deliorman*), *tırandaz*: Titiz, temiz, süslü giyinen. (DS:-Ed.)

4.1.12.Zenginlik

boyar: Zengin, varlıklı. (ÖDTAS. 73. *Deliorman*), *dombadiz*: Çok zengin (kimse). (DS: Sığırçık, Uzunköprü -Ed.), *tıkız*: Zengin, varlıklı insan. (ÖDTAS. 249. *Deliorman*), *tutkun*: Zengin, paralı. (ÖDTAS. 254. *Deliorman*), *tuyan*: Zengin. (DS: Kumbağ -Tk.), *vakıtlı*: Maddi durumu iyi olan. (ÖDTAS. 265. *Deliorman*), *zengen*: Zengin. (KPMİKAİ.45/30)

4.1.13.Halk Tarafından Sevilme

ara bulucu: Kavgaçıları barıştıran, uzlaştıran kişi, dünür. (BSYD. Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. *Deliorman*), *aracı*: Arabulucu, anlaşma sağlayan kişi. (BSYD.–Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. *Deliorman*), *ayırlı*: Hayırlı. (HİKA. Hayrabolu), *lengerli*: Ağır başlı, onurlu. (DS: Lapseki -Çkl.), *misavirci*: Misafirperver. (KEİYKAD), *onat*: İyi yaradılışlı, namuslu. (DS: Biga -Çkl.), *uz*: Doğru, temiz, uslu, dikkatli (kişi için). (DS: Emeşe, Biga -Çkl.; Lüleburgaz, Vize -Krk.), *usturuplu*: Ustalıklı, yollu, yordamlı (kimse). (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.259.)

4.1.14. Liderlik/Önderlik

azret: Hazret. Yüce kabul edilen kimselerin adlarının başına saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan. (KİASV.), *baş*: Önder, lider. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 66. *Deliorman*), *kāraman*: İyiliksever, kahraman. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 153. *Deliorman*), *önayak*: Kılavuz, önder.(DS: Kavaklı -Ed.; Lüleburgaz -Krk.), *öndüç*: Başta yürüyen. (DS: Lapseki -Çkl.)

4.1.15.Utangaçlık/Çekingenlik

āzı vā dili yok: Sürekli susan insan. (ÖDTAS. 61. *Deliorman*), *büzdürük*: Çekingen, ürkek. (ÖDTAS. 77. *Deliorman*), *ismik*: Utangaç ve çekingen. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 138. *Deliorman*), *ismışık*: Utangaç ve çekingen. (ÖDTAS. 138. *Deliorman*), *toksak*: Tutuk, çekingen. (ÖDTAS. 251. *Deliorman*)

4.1.16. Tutumlu Olma

tutumnu: Tutumlu. (ÖDTAS. 255. Deliorman)

4.1.17. Haklı Olma

aklı: Haklı. (KA. Kofçaz), *haklı:* Haklı, hak sahibi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 130. Deliorman), *kabâtsiz:* Kabahatsız. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman)

4.1.18. Duygusal İlgî/ Aşık Olma

bıcık: Bir tanecik. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *bicik:* Biricik. (KA. Kofçaz), *bitanecikın:* Bir tanecik. (KA. Kofçaz), *can:* Çok sevgili ve yakın. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 79. Deliorman), *çasnu:* /Bul.i./ çastno. Özel. (ÖDTAS. 85. Deliorman), *istekli:* Sevgili. (HİKA. Hayrabolu; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *yaklu:* Yavuklu, sevgili. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *yavıklı:* Sevgili. Yavuklu. (KrkİS.; ÖDTAS. 273. Deliorman; BKÇTA. Kircâli –Bul.), *yavkı:* Sevgili. Yavuklu. (ÖDTAS. 273. Deliorman), *yavuklu:* Sevgili. (22/15 BSYD. –Karabayır/ Babaeski –BKŞÇ.; KA. Kofçaz; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

4.1.19. Gururlu Olma

avalı: Gururlu, moralli. (ÖDTAS.58.Deliorman), *dodoylu:* Kibirli, gururlu. (ÖDTAS. 103. Deliorman)

4.1.20. Neşeli/Mutlu Olma

işen: Şen, neşeli. (ÖDTAS. 144. Deliorman), *kikidek:* Kikir kikir gülen, kikirdek. (ÖDTAS. 164. Deliorman), *kureşli:* Moralli, şen. (ÖDTAS. 172. Deliorman), *nadâlı:* Nadarlı, güleç, şen. (ÖDTAS. 191. Deliorman), *sir:* Gülünç, eğlenceli. (EİA.35-47)

4.1.21. Beceriklilik/Marifetlilik

māfetli: Marifetli, becerikli. (ÖDTAS. 181. Deliorman)

4.2. Her İki Cinsiyet İçin Kullanıldığı Düşünülen Karaktere Yönelik Olumsuz Niteleyiciler**4.2.1. Asabiyet / Geçimsizlik / Huysuzluk**

ağzı kara: Kaba konuşan, söven, sövmeyi huy edinmiş. (DS:Gelibolu –Çkl.), *anarşis:* Anarşist. (kargaşacı) (KA. Kofçaz), *anasının kış bacā:* Aksi ve kurnaz olan. (ÖDTAS. 54. Deliorman), *anzavur:* Kinci, gaddar, azgın. (DS:Lüleburgaz –Krk.), *ara bozucu:* Fitne fesat yapıp kavga üreten kişi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. Deliorman), *aykırı:* Aykırı, dik. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 61. Deliorman), *aznavur:* Asık yüzlü, sınırlı, sert, haşin, iriyarı. (DS:Büyükmanika, Saray-Tk.), *barıcı:* Bağırıcı,cazgr. (ÖDTAS. 65. Deliorman), *barid gibi:* Tez kızan. (ÖDTAS. 66. Deliorman), *bayık:* Şımarık, yüz­süz, nazlı, yaramaz, terbiyesiz, arsız, densiz (DS:Lüleburgaz –Krk.), *bayın:* Şımarık, yüz­süz, nazlı, yaramaz, terbiyesiz, arsız, densiz. (DS:Mustafa Kemal Paşa göçmenleri –Brs.; –Ed. göçmenleri; Vize –Krk.; Çorlu, Kumbağ –Tk.), *bet:* Kötü. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.;

RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), buluşâtsiz: Anlayışsız. (TVMA), buruk: Aksi, ters, inatçı. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.), çakal: Titiz, huysuz. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.),çaşıt: Laf taşıyan, ara bozan, hafıye. (ÖDTAS. 86. Deliorman), çınar: Hırçın, asabi. (ÖDTAS. 90. Deliorman), çoşanka: Aksi insan. (KİASV. Avcılar -Demirköy), dındın: Mızımız, mıymıntı, çabuk karar veremeyen, sözü uzatan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), dingil: Kırıcı, düşüncesizce konuşan kimse. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.), dirliksiz: Geçimsiz, huysuz. (DS: Lüleburgaz –Krk; BSYD.–Demirköy/ Lalapaşa –Ed.), dövüşgen: Kavgacı. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), erişik: Ötekine berikine çok sataşan kimse. (DS: Büyükmanika, Saray -Tk),esirik: Kızgın, öfkeli, sinirli. (DS: Sarıcaali , İpsala -Ed.;Deliorman, Bulgaristan),fos fos: Kaba. (ÖDTAS. 117. Deliorman), gaddā: Gaddar. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.),hayın: Hayın, aksi, insan. (ÖDTAS. 132. Deliorman), hıcran: Hırçın, kavgacı. (ÖDTAS. 133. Deliorman), hıyanet: Haset, kıskanç, aksi. (ÖDTAS. 134. Deliorman), kabalak: Az kaba, hafif kaba. (ÖDTAS. 147. Deliorman), kabātlı: Kabahatlı, suçlu. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman), kavga kaşāsı: Kavga eden veya çıkartan. (ÖDTAS. 156. Deliorman), kel: Asabi. (ÖDTAS. 158. Deliorman), mānacı: Çok kusur bulan ve kınayan. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa–Ed.; ÖDTAS. 183. Deliorman), maymın iştāl: Her şeye çabuk bıkan. (ÖDTAS. 185. Deliorman), merāmetsiz: Merhametsiz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 186. Deliorman), mizla: İştahsız, mız mız (kimse). (TVMA), moko: Fena, kötülük yapmaya meğilli insan. (KİASV.), mos: Kızgın, öfkeli, küs. (ÖDTAS. 189. Deliorman), nāfile: Kötü, fena. (ÖDTAS. 191. Deliorman), nalet: Ters, nâlet. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 191. Deliorman), öcbe: Bilgiçlik taslayan, her şeye karışan (DS: Beyçayır, Lâpseki -Çkl.), peşkünli: Çokbilmiş. (DS: Rumeli göçmenleri, Bozüyük -Bil.), sırsıl: Korkusuz, saldırgan. (DS: -Çkl), şeytan kılı: Geçimsiz insanlar için kullanılan bir benzetme. (TMİKA.223/256), tarakçı: Saldırgan, yırtıcı kişi. (ÖDTAS. 245. Deliorman), yanaz/yañaz: Ters, huysuz, inatçı. (DS: Bayramiç -Çkl.)

4.2.2. Tembellik/Gamsızlık

arabatı: Derbeder, harabatı. (DS: Büyükmanika , Saray -Tk.), aylakçı: Avare gezen, tembel. (BKÖBTGA), aylaz:Haylaz,tembel.(ÖDTAS.61.Deliorman;RKABKA.Kubrat –Razgrad/Bul.), azıroncu: Hazırcı, hazıroncu. (ÖDTAS. 62. Deliorman), baymaşık: Gevşek, uyuşuk, ağır. (DS:Saray -Tk.), büzdek: Mıymıntı, beceriksiz, pısrık. (DS:Biga -Çkl.), çıbır: Tembel. (DS:Duğançu,Vize -Krk.), deşkel: Soğukkanlı, tembel. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), engin: Gamsız, umursamaz (kimse). (TVMA), eringen: Tembel, üşenen (kimse). (DS: -Çkl.),hayısız: Zayıf, düşkün,tembel. (ÖDTAS. 132. Deliorman), haymana: Tembel. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), imbila: Tembel, iş yapmak istemeyen, uyuşuk kimse. (KİASV.), iliz: Miskin, tembel, iş yapmaya istekli olmayan kimse. (KİASV. Malkoçlar -Kofçaz), kalp: Tembel. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 150. Deliorman), loş: Gücsüz, gevşek. (ÖDTAS. 179. Deliorman), löküş: Lök gibi oturan. (ÖDTAS. 179. Deliorman), lümbe: Hazırcı, tembel insan. (KİASV. Topçular -Kofçaz), lüpçü: Hazır yiyici, beleşçi kimse. (DS: Fili, Biga, Lapseki -Çkl.), maymaşık: Tembel, uyuşuk. (DS: Şumnu, Bulgaristan), miskin: Tembel. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 188. Deliorman), sörpük: Uyuşuk, dalgın kimse. (DS: Krk.), tömbel: Tembel, haylaz. (ÖDTAS. 253. Deliorman), uykuçu:

Uyumayı seven, çok uyuyan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 260. Deliorman), uyvaşık: Hareketleri tutuk, uylaşık. (ÖDTAS. 260. Deliorman), üşengen: Tembel (DS: -Tk.), yankabız: Tembel. (DS: Ezine -Çkl.)

4.2.3. Boşboğazlık/Gevezelik

ağzı açık: Boşboğaz, geveze, sır tutmaz. (DS:-Krk.), atak: Geveze, mübalâğacı. (DS:Kayapa -Ed.), cangaza: Geveze. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), çaçaran: Çok konuşan. (DS:Kaşıkçı -Tk.; Şumnu, Bulgaristan), çakıldak: Çok konuşan. (ÖDTAS. 83. Deliorman), çanak âzlı: Çanak ağızlı. Çok konuşan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 85. Deliorman), çırlak: Geveze. (DS:Lapseki -Çkl.), çintirik: Çok konuşan (kimse). (DS:Lapseki -Çkl.), dırdalaç: Geveze, yerli yersiz konuşan. (DS: Malkara -Tk.), dırdalaş: Geveze, yerli yersiz konuşan.(DS: Gelibolu -Çkl.), dırdırık: Geveze, yerli yersiz konuşan. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), dilemenli: Fazla gevezelik eden, gelişigüzel konuşan. (DS: Lapseki -Çkl.), eneze: Boşboğaz, geveze. (DS: Bayramiç -Çkl.), falfara: Farfara, boş boğaz. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 115. Deliorman), kapçık âzlı: Kapçık ağızlı. Boş konuşan, geveze kimse. (KİASV.; BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.), lafçı: Lafçı, konuşkan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 177. Deliorman), şapşal: Saçma sapan konuşan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 238. Deliorman), şapşalak: Boş ve ahmakça konuşan. (ÖDTAS. 238. Deliorman), yanaz/ yañaz: Geveze. (DS: Alyas, Lâpseki -Çkl.), yansak: Geveze, densiz, yersiz konuşan.(DS: Lâpseki Çkl.), yañşaq/ yanşak: Geveze, densiz, yersiz konuşan. (DS:Vize -Krk.;-Tk.)

4.2.4. Gafillik / İhmalkârlık / Şaşkınlık

avara: Şaşkın, kararsız, beceriksiz, işsiz, avare. (DS: Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.), lös: İşini düzenli yapmayan, şaşkın, dağınık. (DS: Lapseki -Çkl.), şapşal: Şaşkın, beceriksiz, alık. (DS: Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), zapaçit: Rum.i. zapaçit. Sersem, deli, şaşkın. (ÖDTAS. 284. Deliorman), kokoyta: İlgisiz, umursamaz, habersiz. (ÖDTAS. 166. Deliorman)

4.2.5. Korkaklık

dırlak: Korkak. (DS: Bergama, Buca, Kavala göçmenleri -İz.), kōkak: Korkak. (ÖDTAS. 166. Deliorman), öddek: Korkak. (DS: Hayrabolu -Tk.), ödek: Korkak. (DS: Ezine köyleri -Çkl.; -Ed.; Lüleburgaz -Krk.; Vize, Hisar, Hayrabolu -Tk.), ödelek: Korkak. (DS: Lüleburgaz -Krk.), ödenek: Korkak. (DS: -Ed.), öduk: Korkak. (DS: Yunanistan göçmenleri, Ağrakos, Suşehri -Sv.), ötlek: Korkak. (DS: Lüleburgaz -Krk.), singin: Gözü korkmuş, sinmiş kimse. (DS: Krk.), ūkek: Ürkek, korkak. (ÖDTAS. 263. Deliorman), ütek: Korkak, ürkek. (DS:-Çkl. ve çevresi)

4.2.6. Dürüst Olmama / Kararsızlık

ayran gönüllü: Maymun iştahlı. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.), cilk: Sözüünün eri olmayan. (DS:Lüleburgaz -Krk.), dōnek: Fikir veya kararından dönen kişi. (BSYD.–Demirköy/ Lalapaşa–Ed.;ÖDTAS.105.Deliorman), işkilli: Kuşuklu, şüpheli. Kaba. (BSYD.–Demirköy/ Lalapaşa–Ed.; ÖDTAS.145.Deliorman), dub: Yalancı. (DS: Vize -Krk.), ırıpçı: Yalancı,

dolancı.(ÖDTAS. 137. *Deliorman*), *tetekmek*: Karar vermekte güçlük çeken, ikilemde kalan kimse. (KİASV.), *yampiri*: Dürüst davranmayan kişi. (DS: *Dağobası, Bayramiç -Çkl.*)

4.2.7. Cimrilik

cimpri: Cimri. (DS: *Kadıköy, Saray -Tk.*), *ekti*: Cimri, pinti, görmemiş. (DS: *-Ed.; Vize, Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *kansıştı*: Cimri, kıskanç. (ÖDTAS. 152. *Deliorman*), *kıntık*: Cimri, pinti, kıskanç. (ÖDTAS. 162. *Deliorman*), *mıktır*: Cimri. (DS: *-Ed. köyleri*), *nekes*: Pinti, cimri. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.; ÖDTAS. 193.Deliorman*), *sıkı*: Cimri. (DS: *Fili, Biga -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.*), *sıkra*: Cimri. (DS: *-Ed.*), *tutak*: Cimri, tutumlu. (ÖDTAS. 254. *Deliorman*), *zibidi (1)*: Kıskanç, pinti. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.; ÖDTAS. 286. Deliorman*), *zibidi (2)*: Eli sıkı, cimri. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

4.2.8. Oburluk /İştahsızlık

amelsiz: Obur, yeyici. (ÖDTAS. 54. *Deliorman*), *boğazlı*: Obur, pisboğaz. (DS: *Lüleburgaz -Krk.; BSYD. -Demirköy/ Lalapaşa -Ed.*), *boğazsak*: Obur, pisboğaz. (DS: *Kayapa -Ed.*), *bözlak*: Boğazlak. Yemek yemesini çok seven, obur kimse. (KİASV.), *bözlu*: Boğazlı. Yemesi iyi, iştahlı. (ÖDTAS. 73. *Deliorman*), *boğazsız*: İştahsız, az yemek yiyen. (DS: *Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.; BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *hıra*: Obur, çok yiyen (kimse). (DS: *Gelibolu -Çkl.*), *hümbül*: Pis boğaz. (DS: *Gülpınar, Kocagöz, Ayancık -Çkl.*), *ızmırlıklı*: İsteksiz şekilde yemek yiyen zayıf kimse. (KİASV. *Devletliagaç -Kofçaz*)

4.2.9.Halk Arasında Sevilmemesi

aksız: Haksız. (KA. *Kofçaz*), *anay*: Ara bozucu, müzevir. (DS: *Bayramiç -Çkl.*), *aşānu*: Aşağılık. (ÖDTAS. 57. *Deliorman*), *aşānılık*: Aşağılık. (ÖDTAS. 57. *Deliorman*), *avara*: İşe yaramaz, verimsiz, kötü, bozuk, iyi olmıyan her şey: Bu adam avaradır demedim mi? (DS: *Bayramiç, Çan -Çkl.*), *avurt*: Bilgiçlik taslayan. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *aydut*: Haydut. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*), *ayngacı*: Göz boyayıcı. (ÖDTAS. 61. *Deliorman*), *aynaşık*: Sırnaşık, arsız. (DS: *-Ed.*), *cizlak*: Kansız. (DS: *Malkara ve köyleri -Tk.*), *çarqacı*: Dolandırıcı. (KİASV.), *çaşut*: Dedikoducu. (DS: *Çerkeş, Kale -Çkl.*), *çıkartma*: Terbiyesiz. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *çifteli*: Uğursuz. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *deyuz*: Deyyus. (ÖDTAS. 100. *Deliorman*), *intorosçu*: Çıkarıcı. (ÖDTAS. 142. *Deliorman*), *dingil*: Kırıcı, düşüncesizce konuşan (kimse). (DS: *Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.*), *dombaz*: Mirasyedi. (DS: *Bulgaristan göçmenleri, Alaşehir -Mn.*), *domuzun domuzu*: Kötü huylu insanlar için kullanılan bir tabir. (BTGA.245: *Gümülcine-Omurluköy*), *ekti*: Arsız, yüzüstü, görgüsüz. (DS: *Gölcük, Bayramiç -Çkl.*), *ekti*: Birinin sırtından geçinmeye çalışan kimse. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*), *faltaka*: Dedikoducu. (DS: *Karabiga, Biga -Çkl.*), *firon*: Kötülük yapan kimse. (KİASV. *Terzidere -Kofçaz*), *gelgeç*: Direşmez, sebatsız (kimse). (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *gozi*: Irıpçı, sahtekâr. (ÖDTAS. 124. *Deliorman*), *görmedik*: Görgüsüz. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *hayısız*: Yararsız, erdemsiz. (ÖDTAS. 132. *Deliorman*), *hutilici*: Kurnazlık yapan. (ÖDTAS. 134. *Deliorman*), *hillebaz*: Hilebaz, kurnaz. (ÖDTAS. 134. *Deliorman*), *hillekâr*: Hilekâr, kurnaz. (ÖDTAS. 134. *Deliorman*), *ırsız*: Hırsız, başkasının malını çalan kimse. (VYAÖ. *Vize; AKA. Akıncılar -Vize; KA. Kofçaz; HİKA. Hayrabolu*), *kaparosçu*: Kaparozcu. Çek koparcı, şarlatan. (ÖDTAS. 152. *Deliorman*), *kınnapçı*: Çek koparcı, dolandırıcı, sahtekâr. (ÖDTAS.

162. *Deliorman*), kodoş: Söz taşıyan, çaptık yapan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 166. *Deliorman*), kudūmuş: Kudurmuş. (ÖDTAS. 170. *Deliorman*), lüpçü: Rüşvet alan kimse. (DS: Fili, Biga –Çkl.), manat: Yaygaracı. (DS: Selanik göçmenleri, Karşiyaka-İz.), manguş: Yalancı, sahtekâr. (ÖDTAS. 183. *Deliorman*), meret: Uğursuz, hayırsız. (DS: Saray -Tk.), mozra: İşe yaramaz anlamında kullanılan bir argo kullanım. (BTGA.372:Gümülcine-Taşkınlar), mürşe: Kirli, pis (kimse). (Rumeli göçmenleri -Brs.), mütekip: Rüşvetçi. (TMİKA. 191/65), namkör: İyilik bilmeyen, nankör. (ÖDTAS. 192. *Deliorman*; KEİYKAD), otdaqcı: Başkalarının sırtından geçinen, bir şeyi parasız ve emeksiz elde eden. (DS: Lüleburgaz -Krk.), pahal: Hain. (DS: Ezine –Çkl.), poltelik: Uğursuz zamanda doğan (kimse). (EİA.48-21), sümtük(1): Arsız, açgözlü, başkasının yediğinden isteyen. (DS: –Çkl.), sümtük(2): Herşeye karışan. (DS: Hayrabolu -Tk.), sürtük: Arsız, yüzüz, açgözlü. (DS: Fili, Biga –Çkl.), şalatan: Şarlatan, üçkâğıtçı. (ÖDTAS. 237. *Deliorman*), şaltaq/ şaltak: Yaygaracı. (DS: Lapseki –Çkl.), şēfsiz: Şerefsiz. (HİKA. Hayrabolu), şişkin: Onurlu, kibirli. (DS: Lapseki –Çkl.), unsuz: Doyumsuz. (EİA –Ed.), urangacı: Yağmacı, talancı. (ÖDTAS. 258. *Deliorman*), ūrsuz: Uğursuz. Kendinde uğursuzluk bulunan, yomsuz, kadersiz, meymenetsiz. (KİMİKA.; KİASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), yapıntı: Dedikoducu, ortalık karıştıran. (DS: İpsala -Ed.), yere bakan: Sinsi, iki yüzlü. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), yılan: Kötü insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 276. *Deliorman*), zarācı: Sürekli zarara sebep olan kişi, zararcı. (ÖDTAS. 284. *Deliorman*), zipçıklı: Yeni türedi, fırsatçı. (ÖDTAS. 285. *Deliorman*), zulum: Kötü, baskıcı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 286. *Deliorman*)

4.2.10. Ahmaklık/Budalalık

abaza: Aptal, budala. (ÖDTAS. 47. *Deliorman*), *abdal*: Aptal, ahmak. (ÖDTAS. 47. *Deliorman*), *abilobut*: Ahmak, budala, sersem, aptal. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.), *abızambak*: Ahmak, budala, sersem, aptal. (DS: Gelibolu –Çkl.), *abulabut*: Ahmak, budala, sersem, aptal. (DS: Gelibolu –Çkl.), *açık ağızlı*: Aptal, salak. (DS: Lüleburgaz ve köyleri -Krk.), *açık*: Kendi halinde olan, ahmak. (ÖDTAS. 48. *Deliorman*), *alık*: Deli. (ÖDTAS. 52. *Deliorman*), *āmak*: Ahmak. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.53. *Deliorman*), *āmak*: Ahmak. (BTGA.231:Gümülcine-Üçgaziler), *ampur*: Salak, sersem. (KİASV. Avcılar –Demirköy), *amsalak*: Şaşkın, budala, ahmak, alık, pısrık. (DS: Fili, Biga –Çkl.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 54. *Deliorman*), *andaval*: Aptal, ahmak, beceriksiz, bön, avanak, şaşkın, andavallı. (DS: Fili, Biga, Gelibolu –Çkl.), *benava*: Sersem, budala, ahmak. (DS: Ortacaköy -Tk.), *balama*: Aptal, akli bağlanmış. (ÖDTAS. 64. *Deliorman*), *beneva*: Sersem, budala, ahmak. (DS: Ed.), *bıdala*: Budala. (ÖDTAS. 69. *Deliorman*), *bınsız*: Beyinsiz. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.71. *Deliorman*), *deneksiz*: Bakıp da görmeyen. (ÖDTAS. 100. *Deliorman*), *denk*: Sersem, dengesiz, akılsız, dalgın. (DS: Lapseki –Çkl.), *dinkabak*: Avanak. (DS: Dağobası, Bayramiç –Çkl.), *divāne*: Deli, kaçık, budala. (BTGA.216:Gümülcine-Kozdere), *duşul*: Sarsak (kimse). (DS: -Ed.), *epsem*: Sünepe, yol bilmez. (ÖDTAS. 112. *Deliorman*), *fasıl*: Tuhaf, saf kimse. (ÖDTAS. 115. *Deliorman*), *gaygagak*: Kaz gibi aptal. (ÖDTAS. 120. *Deliorman*), *gaygay*: Budala, aptal. (DS: Pirinçeşme, Malkara, İncik -Tk.), *guvalak*: Sersem, budala. (DS: Lapseki –Çkl.), *hampur*:

Aptal, salak. (DS: Keşan -Ed.), kakavan: Ahmak ve inat insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 149. Deliorman), kendiliksiz: Aklı başında olmayan. (KİASV. Beğendik –Demirköy; BSYD. –Demirköy /Lalapaşa –Ed.), kovalak: Sersem, avanak. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), mangafa: Aptal, kafasız. (ÖDTAS. 183. Deliorman), mank: Sersem, ahmak. (DS: Sarıcaeli -Çkl.), mezeldek: Düşüncesiz, aptal. (DS: Lâpseki -Çkl.), momaç: Aptal, sersem. (DS: Karakarlı, Hayrabolu -Tk.), palaçor: Aptal, her işi yüzüne gözüne bulaştırır. (DS: Lüleburgaz -Krk.), sampı: Aptal, sersem, budala. (DS: Kemallı, Ezine, Çavuşlu, Bayramiç -Çkl.; -Ed.), sangama: Aptal, sersem, şaşkın. (DS:Pınarbaşı, Bayramiç, Sayracık, Sarıcaeli -Çkl.), sanpul: Aptal: Ahmet'e bak sanpul sanpul geliyor. (DS:-Ed.), savak: Aptal, şaşkın. (DS: Biga -Çkl.; Malkara -Tk.), seme: Aptal, sersem, budala. (DS: İpsala -Ed.; Lüleburgaz -Krk.; Yaylagöne, Malkara, Kumbağ -Tk.), similti: Aptal. (DS: Çengelli, Lüleburgaz -Krk.), sümsük: Aptal, mymıntı, sünepe. (DS: Lüleburgaz -Krk.), sündük: Aptal, mymıntı, sünepe. (DS: Fili, Biga, Gelibolu -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.; -Ed.), şaful: Düşüncesiz. (DS: Duralı, Kumarlar, Bayramiç -Çkl.), tevel: Düşüncesiz, aptal, salak. (TVMA), uğuz: Ahmak, bön, saf. (DS: Lapseki -Çkl.), uzun āmak: Boyu uzun, akli kısa olan kimse. (ÖDTAS. 261. Deliorman), zınsız: Zihinsiz, akılsız. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 286. Deliorman)

4.2.11. Acemilik/Toyluk /Delidoluluk

acamı: Toy, tecrübesiz, eli işe alışmamış. (DS:Fili, Biga, Küçükkuyu , Ayvacık, Gelibolu -Çkl.; Lüleburgaz ve çevresi, Çavuşköy , Babaeski -Krk., BTGA.189:Gümülçine-Büyük Doğanca), apkın sapkın: Akılsız, serseri, delidolu. (DS:Ezine -Çkl.), çalık: Deli, delimsi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa–Ed.), çaylak: Acemi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 87. Deliorman), çıvdırık: Çıldırmış kişi, histerik. (ÖDTAS. 91. Deliorman), denekli: Her şeyi gören veya deneyen. (ÖDTAS. 100. Deliorman) dölengeç: Çaylak. (DS: Yugoslavya göçmenleri –İst.), ēgen: Ergen, bekâr, genç. (ÖDTAS. 109. Deliorman), esirik: Delişmen, deli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), şebek: Maskara. (DS: Lüleburgaz -Krk.), tor: Toy, işe alışkın olmayan (insan ya da hayvan için). (DS: Bayramiç -Çkl.; Ceylân, Lüleburgaz -Krk.), torlak: Toy, işe alışkın olmayan kişi. (DS: Lâpseki –Çkl.; Çorlu -Tk.), zıpçıklı: Zıpçıklı. (ÖDTAS. 285. Deliorman), zıdeli: Zırdeli, aşırı deli, çılgın. (ÖDTAS. 285. Deliorman)

4.2.12. Başına buyrululuk/ Serserilik

ākırı: Aykırı, dik. (ÖDTAS. 50. Deliorman), aylak: İş gücü olmayan, işsiz. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa–Ed.;RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), ayta: Boşta gezen, serseri. (ÖDTAS. 61. Deliorman), aymana: Avare, başıboş, aylak. (DS: Kayapa -Ed.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.; Malkara -Tk.), başıbozuk: Kötü (kimse), dirliksiz, serseri, külhanbeyi. (DS:Kavacık, Kurtbey,Uzunköprü -Ed.), çerfoş: Sarhoş (BTGA.36: Gümülçine-Balabanköy), badırık: Başına buyruk: Bu çocuk çok badırık olacak. (DS: Kadıköy, Saray -Tk.), bagabont: /Bul.i./ Vagabont. Şarlatan, namussuz, üçkâğıtçı, serseri. (ÖDTAS.64. Deliorman), başıboş: Başıboş. Bir kimseye, bir şeye bağlı bulunmayan. (7/14 BSYD.–Nadirli/Babaeski–BKŞÇ.;BSYD –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), bekr: İçki içmeyi seven, ayyaş. (KİASV.), elebez

kancığ: İşsiz güçsüz olup, gönül eylemek için avare avare dolaşan. (DS: Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.), *gezenti*: Çok gezen, evde durmayan. (ÖDTAS. 122. Deliorman), *gicük*: Zevki için para harcamaktan kaçınmayan (kimse). (DS: Çavuşköy , Babaeski -Krk.), *halaşa*: Bakımsız hergele. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 130. Deliorman), *ilence düşkünü*: Yalnızca eğlenmek isteyen kişi, eğlence düşkünü. (ÖDTAS. 141. Deliorman), *kabarık*: Havalı, kibirli. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman), *salkı*: Gevşek, yumuşak. (DS: Lapseki, Kemallı -Çkl.), *salma*: Başiboş, serbest. (DS: Lüleburgaz -Krk.; Çorlu -Tk.), *saltabaş*: Başiboş, serbest (kimse). (BKÖBTGA), *serbes*: Serbest. (BTGA. 378: Gümülcine-Satıköy, KBMİKAİ54/19), *serhoş*: Sarhoş. (BTGA. 187: Gümülcine-Kırvakıfköy), *seroş*: Sarhoş. (BTGA.143:Gümülcine-Yuvacılı), *torko*: İşe yaramaz ahmak, serseri. (KİASV.), *uyuntu*: Kişisiz, onun bunun ardına takılan, serseri, tembel, uyuşuk (insan ve hayvan için). (DS: Biga, Lapseki -Çkl), *zapsız*: Zapsız, avare, denetimsiz. (ÖDTAS. 284. Deliorman), *zibidi*: Parasız, işsiz, başiboş, kötü giyimli. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.)

4.2.13.Cahillik/ Bilgisizlik/ Görgüsüzlük

boş: Bilgisiz, birikimsiz.(BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.; ÖDTAS.72.Deliorman), *cagil*: Cahil. (HİKA.Hayrabolu), *cail*: Cahil. (13/18 BSYD.–Kırıkköy/Lüleburgaz –Krk.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *cāil*: Cahil. (BTGA.34:Gümülcine-Bayatlı), *cāyil*: Cahil. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.;ÖDTAS. 80. Deliorman; KİMİKA.; KA. Kofçaz; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *ceil*: Cahil. (BTGA.392:Gümülcine-Mehrikoz), *çi*: Ham, olgunlaşmamış insan. (ÖDTAS. 92. Deliorman), *ekti*: Görmemiş. (KİASV.), *gōmedik*: Görmedik, görmemiş.(ÖDTAS. 124. Deliorman), *gōrmedik*: Görgüsüz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *stıyrık*: Utanmaz, yüzsüz, bilgisiz kimse. (DS: Lapseki -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.; Hayrabolu -Tk.), *bāya*: Bayağı. (3/37 BSYD. –Sakızköy/Lüleburgaz –Krk.), *tāratsız*: Taharetsiz, görgüsüz. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. Deliorman), *uyur ümmet*: İlgisiz ve bilgisiz kişi. (ÖDTAS. 260. Deliorman), *yüssüz*: Yüzsüz, arsız, utanmaz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 281. Deliorman), *ampacı*: Her şeyi bedavaya getirmeye çalışan kişi, beleşçi. (KİASV.)

4.2.14.Beceriksizlik

cudam: Beceriksiz. (DS:Lüleburgaz -Krk.), *loşkurtu*: Elinden bir şey gelmeyen, beceriksiz. (DS: Kirişhane -Ed.), *lungur*: Elinden iş gelmeyen, beceriksiz, ağır davranışlı kimse. (DS: Lüleburgaz -Krk.), *māfetsiz*: Marifetsiz, becerisiz. (ÖDTAS. 181. Deliorman), *püsleme*: Tembel, beceriksiz. (DS: -Ed.), *selçik*: Beceriksiz, kırp dökücü kimse, sakar. (DS: Gelibolu -Çkl.), *similti*: Beceriksiz (DS: Çengelli, Lüleburgaz -Krk.)

4.2.15.Şımarıklık

bayın: Şımarık, yüzsüz, nazlı, yaramaz, terbiyesiz, arsız, densiz. (KA. Kofçaz), *bıçkın*: Afacan ve duraksız. (ÖDTAS. 69. Deliorman), *çabcak*: Şımarık, hoppa. (DS:-Ed.), *çelet*: Şımarık, hırçın, atılgan, haylaz (çocuk). (DS:-Ed.), *divriki*: Yaramaz. (DS: Gelibolu -Çkl.), *dulaca*: Yaramaz : Dulacalık yapma. (DS:-Ed.), *halaşa*:Yaramaz insan. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.;ÖDTAS.130. Deliorman), *mayık*: Yaramaz, yılışık. (DS: Çengelli, Lüleburgaz -Krk.), *maznik*: Şımarık. (DS: -Ed.), *mızır*: Muzır. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS.

187. *Deliorman*), *şebek*: Maskara. (BSYD.–Demirköy/ Lalapaşa–Ed.), *uluz*: Yaramaz, zararlı, yoldan çıkmış insan. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *yılışık*: Şımarık. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *zoplama*: Terbiyesiz, şımarık insan.: Yol üstünde u vakit u zulumlan ras geldik ama ne zoplama kızan aman ne zoplama kızan. (KİASV. *Terzidere -Kofçaz*), *zulum*: Yaramaz. (HİKA. *Hayrabolu*; BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.)

4.2.16. Meraklı Olma

eşpek: Meraklı. (DS:–Ed.)

4.2.17. Telaşlılık/Acelecilik/Dikkatsizlik

avrik: Aceleci, sabırsız. (ÖDTAS. 59. *Deliorman*), *çalık*: Hareketleri hızlı veya kararsız kişi. (BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 84. *Deliorman*), *efeekli*: Aceleci, çok telaşlı, delimsi hareketleri olan (kimse). (DS: *Çavuşköy , Babaeski -Krk.*), *evceik*: Aceleci. (DS: *Kemaller, Rusçuk, Bulgaristan*), *evceik*: Evecen, aceleci, sabırsız. (ÖDTAS. 113. *Deliorman*), *fışkırık*: Sabırsız, tez kızıp parlayan. (ÖDTAS.117.*Deliorman*), *gıcılı*: Aceleci (kimse). (DS: *Hayrabolu -Tk.*), *havrik*: Tez etkilenen, aceleci. (ÖDTAS.132.*Deliorman*), *övecik*: Aceleci. (DS: *Koruoba, Biga -Çkl.*), *savrik*: Dağınık, dikkatsiz. (DS: *Lüleburgaz,-Krk.*), *selki*: Sorumsuz, dikkatsiz (DS: *Malkara -Tk.*), *yürük*: Hızlı konuşan. (ÖDTAS. 280. *Deliorman*)

4.2.18. Fakirlik

cēri beş para etmeyen: Fakir ve yararsız kimse için söylenir. (ÖDTAS. 80. *Deliorman*), *çifit*: Düşkün insan. Çingene çifit deyiminde geçer. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 89. *Deliorman*), *çıplak*: Çıplak, fakir, yoksul. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 91. *Deliorman*), *çulsuz*: Yoksul , fakir. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 95. *Deliorman*), *düşkün*: Fakir. (BKÇTA. *Kırcāli –Bul.*), *fakır*: Fakir. (KA. *Kofçaz*), *fikarā*: Fakir. (BTGA.96: *Gümülcine-Kozlukebir, KBMİKAİ. 12/15; ÖDTAS. 116. Deliorman; KİASV.*), *fikare*: Fukara, fakir. (RKABKA. *Kubrat –Razgrad/ Bul.*), *fikkara*: Fakir. (BKÖBTGA), *hizam*: Yoksul. (DS: *Rumeli göçmenleri -Brs.*), *kopuk*: Züğürt, yoksul. (ÖDTAS.168. *Deliorman*), *sürüntü*: Yokluk ve sıkıntı nedeniyle ezilen kimse. (DS: *Bulgaristan göçmenleri -Ed.*), *yokun alt yanı*: Çok fakir, fakirin fakiri. (ÖDTAS. 278. *Deliorman*), *zūt*: Züğürt, fakir, yoksul. (ÖDTAS. 287. *Deliorman*)

4.2.19. İnatçılık

dik: İnatçı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 101. *Deliorman*), *gaco*: İnatçı (kimse). (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *hanuk*: İnatçı. (DS: *Drama göçmenleri -İz.*), *hışır*: İnatçı. (DS: *Ceylan, Lüleburgaz -Krk.*), *kalngözlü*: İnatçı. (HİKA. *Hayrabolu*; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *pahal*: İnatçı. (DS: *Bayramiç -Çkl.*)

4.2.20. Unutkanlık

gelgeç akıllı: Unutkan (kimse). (DS: *Lüleburgaz -Krk.*; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *gelgeç*: Unutkan (kimse). (DS: *Lüleburgaz -Krk.*; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

4.2.21. İkiyüzlük

ekti: Dalkavuk, ikiyüzlü. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *engeme*: Dalkavuk, iki yüzlü, asalak, sığıntı. (DS: *Lahna, Hayrabolu -Tk.*), *yalpak*: Dalkavuk, yüze gülücü, yalancı. (DS: *Lapseki, Çkl.*)

4.2.22. Endişeli/Kaygılı/Üzüntülü

çilleli: Çileli. (KA. *Koçcaz*), *dētlī*: Dertli. (ÖDTAS. 100. *Deliorman*), *durgun durgun*: Keyifsiz, neşesiz, sessiz. (4/50 BSYD.–*Ahmetbey Beldesi/ Lüleburgaz -Krk.*), *kaçım*: Telaşlı. (KİASV. *Topçular -Koçcaz; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *kedēli*: Kederli, yaralı. (ÖDTAS. 158. *Deliorman*), *kureşsiz*: Moralsiz, neşesiz, üzgün. (ÖDTAS. 172. *Deliorman*), *usalı*: Tasalı, kaygılı. (ÖDTAS. 259. *Deliorman*)

4.2.23. Talihsizlik/Şanssızlık

ıgbalsız: Şansı olmayan, kısmetsiz, talihsiz. (ÖDTAS. 140. *Deliorman*)

4.3. Her İki Cinsiyet İçin Kullanıldığı Düşünülen Dış Görünüşe Yönelik

Niteleyiciler

abilobut: İri, şişman, hantal. (DS: *Gelibolu -Çkl.*), *abullabut*: İri, şişman, hantal. (DS: *Gelibolu -Çkl.*), *ahlat kurusu*: Uzun boylu, zayıf, aptal kimse. (DS: *-Krk.*), *algın*: Renksiz, cılız, zayıf, hastalıklı, yılm. (DS: *Gelibolu -Çkl.; Çorlu -Tk.*), *alık(1)*: Felç olmuş kişi. (ÖDTAS. 52. *Deliorman*), *alık(2)*: Zayıf, halsiz, renksiz, soluk. (DS: *Lalapaşa -Ed.*), *apşak*: Bacaklarını açarak yürüyen, ayrık bacaklı. (DS: *Lapseki -Çkl.*), *apşalak*: Bacaklarını açarak yürüyen, ayrık bacaklı. (DS: *Kayapa, Lalapaşa -Ed.*), *arık*: Zayıf, cılız, sıska. (DS: *Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *as*: Has, iyi, güzel (kimse). (BTGA. 408: *Gümülcine-Bekirköy*), *asta*: Hasta. (BTGA. 414: *Gümülcine-Sofular*), *astalıklı*: Hastalıklı. (KA. *Koçcaz*), *āste*: Hasta. (KPMİKAİ. 25/ 16), *aşlak*: Cılız, çelimsiz: Ayşenin çocuğu ne kadar aşlak. (DS: *Lüleburgaz ve çevresi -Krk.; ÖDTAS. 57. Deliorman*), *avalı*: Havalı. (ÖDTAS. 58. *Deliorman*), *aves*: Hevesli, haves. (ÖDTAS. 58. *Deliorman*), *aydaş*: Zayıf, cılız. (DS: *Çan, Bayramiç, Biga, Gelibolu, -Çkl.; Uzunköprü -Ed.; Hayrabolu, Şarköy -Tk.*), *aydaşık*: Zayıf, cılız. (DS: *-Ed.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *aynasız*: Çirkin, kötü. (ÖDTAS. 61. *Deliorman*), *badak*: Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz. (DS: *Vize, Lüleburgaz ve köyleri -Krk.*), *bakacak*: Bakıp da zevk alacak kadar güzel. (ÖDTAS. 64. *Deliorman*), *balaban*: İri yarı insan. (ÖDTAS. 64. *Deliorman*), *bambalak*: Fazla şişman olan kişi. (ÖDTAS. 65. *Deliorman*), *barak*: Saçları kabarık ve dağınık kimse için söylenir. (TVMA), *başıbağlı*: Yaşlı, kederli. (DS: *İnce, Vize -Krk.; -Tk.*), *batık*: Kirli, pis. (4/24 BSYD. –*Ahmetbey/Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa -Ed.; ÖDTAS. 67. Deliorman*), *batrin*: Rum.i. Batrın. İhtiyar. (ÖDTAS. 67. *Deliorman*), *benam*: Güzel, iyi, nadide. (DS: *Gelibolu -Çkl.*), *beşāret*: Çirkin. (ÖDTAS. 68. *Deliorman*), *bet*: Kötü, çirkin. (BKÖBTGA), *bingil bingil*: Etlı, yağlı, şişman, tıkız, dolgun. (BSYD.–*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *bızdık*: Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz. (DS: *Gelibolu -Çkl.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *bitik*: Halsiz, zayıf. (DS: *Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *bōsuk*: Porsumuş. (ÖDTAS. 72. *Deliorman*), *boydaş*: Akran, yaşıt, eşit boyda. (KA. *Koçcaz; RKABKA. Kubrat -Razgrad/Bul.*),

boylu: Uzun. (*HİKA. Hayrabolu; BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *böyük*: Büyük. (*KA. Kofçaz*), *bubaç*: Tombul. A benim bubaç evladım sırma saçım civanım dērdi ep anacīm. U zamanla ufakdım. (*KrkKA./KİASV.*), *bubaçka*: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (*KrkKA./KİASV.*), *būcere*: Büyücek. Biraz büyük, büyüğe yakın. (*KİASV.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.*), *būkçe*: Büyükçe. (*ÖDTAS. 76. Deliorman*), *būkçene*: Büyükçene. (*ÖDTAS. 76. Deliorman*), *buylu*: Boylu, uzun. (*BTGA.395:Gümülcine-Mehriköz*), *büzük*: Büzülmüş olan. (*ÖDTAS. 77. Deliorman*), *celep*: Zayıf, ince (kimse). (*DS:Kadıköy, Saray -Tk.*), *cılız*: Cüce. (*DS:Lüleburgaz -Krk ; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *cımar*: Zayıf. (*DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *cimikli*: Süslü. (*ÖDTAS. 81. Deliorman*), *cinaz*: Cılız. (*DS:Gelibolu –Çkl.*), *cineviz*: Köse. (*DS:Kadıköy, Saray -Tk.*), *cinkoz*: Zayıf, cılız. (*DS:-Ed. ve çevresi*), *combalcı*: Çok eski elbise giyen üstüne başına dikkat etmeyen. (*KİASV.*), *cuguş*: Ufak, ufakık. (*ÖDTAS. 82. Deliorman*), *cüvelek*: Küçük ve sevimli. (*DS:Manastır, Yugoslavya*), *çakır*: Yeşil gözlü kumral kimseler için kullanılan niteleme. (*KİASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *çantılı*: Kalçalı. (*ÖDTAS. 85. Deliorman*), *çapar*: Sarışın mavi veya yeşil gözlü, çilli insan. (*BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *çāpık*: Çarpık, yamuk. (*ÖDTAS. 85. Deliorman*), *çelimsiz*: Gösterişsiz, zayıf. (*BSYD. –Demirköy/ Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 88. Deliorman*), *çepiç*: Pis, pasaklı. (*KİASV.*), *çepiş*: Pis, pasaklı. (*BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *çikin*: Çirkin, bet. (*ÖDTAS. 92. Deliorman*), *çintirik*: Kısa boylu (kimse). (*DS:Lapseki -Çkl.*), *çögüzel*: Çok güzel. (*HİKA. Hayrabolu*), *çolak*: Elsiz veya kolsuz insan. (*BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 94. Deliorman*), *çöneke(1)*: Yorgun (kimse). (*DS:Lapseki -Çkl.*), *çöneke(2)*: Yorgun, fersiz, donuk (göz hk.). (*DS: Lapseki -Çkl.*), *çöpten çelebi*: İnce, çelimsiz, zayıf kimse. (*DS: Lapseki -Çkl.*), *çüven*: Çöven, zıplayan kişi. (*ÖDTAS. 95. Deliorman*), *datlı*: Tatlı (kimse). (*KA. Kofçaz*), *daz*: Saçsız baş, kel. (*DS: Karaağaç -Tk.*), *delikannı(1)*: Delikanlı. Çocukluk çağından çıkmış genç erkek. (*KİASV.*), *delikannı(2)*: Bekâr erkek veya yetişkin kız. (*ÖDTAS. 99. Deliorman*), *deşkel*: Karnı şiş, koca göbekli (kimse). (*DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *dızlak*: Tüysüz, çıplak: Size dızlak kafalı bir adam geldi. (*DS: Lapseki –Çkl.*), *dızman*: Uzun boylu, iri yapılı, kocaman, şişman (kimse). (*DS: Çukuryurt, Saray -Tk.*), *dibelek*: Kısa boylu, şişman (kimse). (*DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *dingil*: Çok uzun boylu (kimse). (*TVMA*), *dingin*: Kuvvetsiz, zayıf, yorgun. (*DS: Bergaz, Ezine, Fili, Biga, -Çkl.*), *donbok*: Ruhsuz, neşesiz, donuk (kimse). (*TVMA*), *ferik*: Genç, taze, körpe. (*DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *gōdeli*: Gövdeli, cüsseli. (*ÖDTAS. 124. Deliorman*), *gebeş(1)*: Göbeği fazla sarkık kimse. (*KİASV. Avcılar -Demirköy*), *gebeş(2)*: Kısa boylu, şişman, göbekli. (*DS: Gelibolu -Çkl.*), *gecere*: Sıska, zayıf. (*DS: Babaeski -Krk.*), *gege*: Çelimsiz, zayıf kimse. (*ÖDTAS. 120. Deliorman*), *gercik*: Süslü, güzel, zarif, şık (kimse). (*DS: Havsa -Ed.; Çavuşköy, Babaeski, Lüleburgaz -Krk.; Bukruva, Malkara -Tk.*), *gibiz*: Zayıf, cılız. (*DS: Gölcük, Bayramiç -Çkl.*), *goca*: Koca, ihtiyar. (*EİA.25-294; KA. Kofçaz; EİA –Ed.*), *gökmen*: Mavi gözlü (kimse). (*DS: -Ed.*), *hasek*: Dertli, hastalıklı (kimse). (*DS: -Çkl.*), *hasıl*: Şişman (kimse). (*DS: -Ed.*), *haşlak*: Cılız, sıska, büyümemiş genellikle insan için. (*BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.*), *humhum*: Burundan, genizden konuşan (kimse). (*DS: Lapseki -Çkl.*), *hindil*: Üstübaşı yırtık perişan (kimse). (*DS:-Ed.*), *hıra*: Cılız, çelimsiz, sıska. (*DS: Şumnu, Bulgaristan; Üsküp, Yugoslavya*), *hışır*: Yaşı geçkin insan. (*ÖDTAS. 133. Deliorman*), *umbıl*: Hımbıl. (*DS: Lüleburgaz -Krk.*), *ıgın*: Argın, yorgun. (*ÖDTAS. 137.*

Deliorman), *ihtiyā*: İhtiyar. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *ihtiyal*: İhtiyar. (KA. Kofçaz), *ilez*: Zayıf, düşkün. (ÖDTAS. 141. *Deliorman*), *inmeli*: Felç olmuş kişi. (ÖDTAS. 142. *Deliorman*), *itiya(r)*: İhtiyar. (ÖDTAS. 145. *Deliorman*), *itiyar*: İhtiyar, yaşlı. (AKA. Akıncılar -Vize; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *ittiyar*: İhtiyar. (KA. Kofçaz), *ityar*: İhtiyar. (KİASV.), *kambır*: Kambur. (KA. Kofçaz), *karamık*: Esmer. (HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *kāt*: Kart, yaşlı. (ÖDTAS. 154. *Deliorman*), *kel*: Saçı dökülmüş kişi. (ÖDTAS. 158. *Deliorman*), *kırapantı*: İriyarı, adem azmanı. (ÖDTAS. 163. *Deliorman*), *kıyak*: Güzel, biçimli, yakışıklı, düzgün giyimli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *kifli*: Besili, bakımlı. (ÖDTAS. 164. *Deliorman*), *kıfsız*: Keyifsiz, rahatsız, hasta. (ÖDTAS. 164. *Deliorman*), *kōlük*: Kōrlük, fenalık. (ÖDTAS. 169. *Deliorman*), *kokoroz*: Çok zayıf ve yıprak. (ÖDTAS. 166. *Deliorman*), *köse*: Kısa boylu insan. (KİASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; BTGA.269: Gümülcine-Kozlardere), *kula(1)*: Kumral. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Gölcük -Kc.), *kula(2)*: Sarışın, çok sarışın. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa–Ed.; ÖDTAS.171. *Deliorman*), *kurgaf*: Kuru, zayıf, cılız. (DS: Büyükaltağaç, Kavaklı -Ed. Lüleburgaz, Çavuşköy, Babaeski -Krk., Saray, Tk.; Beyçayırı, Ezine, Çkl.), *kuru*: zayıf. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 172. *Deliorman*), *kümüük*: Basık burunlu. (DS: Büyükoğanca, Kavaklı, Ed.), *lalik*: Dilsiz. (DS: Alpullu, Karıştıran -Krk.), *langırdak*: Çok ve bağırarak konuşan. (DS: Ayvacık -Çkl), *lapdudak*: Kalın dudaklı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 178. *Deliorman*), *mamata*: Kısa boylu, bodur. (DS:-Ed.), *mancararak*: Çakır gözlü (kimse). (DS:-Ed.), *maskin*: Pis, kirli, pasaklı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 188. *Deliorman*), *motuk*: Kısa boylu. (DS: Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *oflas*: İyi, güzel, eksiksiz, tam. (DS: Lâpseki -Çkl.), *palaz*: Zayıf, güçsüz. (DS: Rumeli göçmenleri-Ed.), *parpil*: Kendine bakmayan, dağınık ve düzensiz (kimse). (DS: Rumeli göçmenleri -Krk.), *piçırık*: Ufak, küçük, sıska, çelimsiz, bıcırık. (BTGA. 331: Gümülcine-Kardere), *poran*: Yıpranmış, bitkin. (DS: Tavaklı, Geyikli, Ezine -Çkl.), *pusarik*: Asık suratlı, yüzü gülmeyen: Pusarik suratlı herif. (DS: -Ed.), *râtsiz*: Rahatsız, hasta. (İİA), *salapan*: Sünepe, kötü giyimli, perişan. (DS: Lüleburgaz -Krk.), *sıngın*: Bakımsız, zayıf. (DS: Ezine -Çkl.), *sınık*: Soluk, renksiz: Sınık benizli. (DS: Bergaz, Ezine -Çkl.; -Ed.; Hayrabolu -Tk), *sipsi*: Yüzü uzun, kafası sivrice kimse. (DS: Vize -Krk.), *sireşik*: Buruşuk. (DS: -Çkl.), *sokur*: Kör. (DS: Geyikli, Ezine -Çkl.; Şumnu, Bulgaristan), *sündük*: Sessiz, sakın (kimse). (BKÖBTGA), *şımşırım*: Sırlıklam, çok terli. (DS: Sultanköy, İpsala -Ed.), *takavit*: İhtiyar, yaşlı, emekliliği hazır. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 244. *Deliorman*), *taktuk*: Düşkün, rahatsız. (ÖDTAS. 244. *Deliorman*), *tapa*: Kısa boylu insan, cüce. (ÖDTAS. 245. *Deliorman*), *taslak*: Görünüşü düzgün olmayan, kaba saba. (DS: Fili, Biga -Çkl.), *tatalı*: Takkeli, şapkalı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 246. *Deliorman*), *tekdamar*: Zayıf, cılız. (DS: Lüleburgaz -Krk.), *tēli*: Terli, terlemiş. (ÖDTAS. 248. *Deliorman*), *teşkel*: Büyük karınlı (kimse). (DS: -Krk.), *tumbasak*: Az konuşan, sessiz. (DS: Bigadiç -Çkl.), *tirit*: Titrek yaşlı insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 251. *Deliorman*), *tombadıız*: Şişman, kısa boylu. (DS: Rumeli göçmenleri -Brs.), *tombik*: Şişko, toraman, kilolu. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 252. *Deliorman*), *tor*: Tutuk, idmansız. (ÖDTAS. 252. *Deliorman*), *toralak*: Donsuz. (DS: Sultanköy, İpsala -Ed.), *torlak*: Donsuz, çıplak. (DS: Yeniköy, Kızanlık göçmenleri, Manyas, Bandırma, -Ba.; İbriktepe,

Sultanköy, İpsala -Ed.), tuğyan: Şişman, semiz. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), tumbul: Tombul, şişmanca. (BTGA. 439:Gümülcine-Hacıköy), tūsüz: Henüz tüylenmemiş. (ÖDTAS. 256. *Deliorman*), tutuk: Felçli. (BTGA. 420:Gümülcine-Karagözlü), tuyan: Semiz, şişman. (DS: *Lüleburgaz -Krk.; KİASV*), tūyan: Semiz, şişman. (KİASV. *Malkoçlar -Kofçaz; ÖDTAS. 255. Deliorman*), tülüimen: Kaba saba (kimse). (DS: *Şumnu, Bulgaristan*), tūyan: Şişman. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*), uruk: Vuruk. Büyüyüp gelişememiş. (KİMİKA.), veran: Zayıf (insan). (BKÖBTGA), veren: Zayıf (insan). (BKÖBTGA), vereş: Sıska. (DS: *Çorlu -Tk.*), vırınık: Zayıf, çelimsiz. (DS: *Yenimuhacir -Ed.*), vuruk: Büyüyüp gelişememiş. (DS: *Fili, Biga -Çkl.*), yalabuk: Güzel, yakışıklı, sevimli. (DS: *Gelibolu -Çkl.*), yalpak: Güteryüzlü, şen, sevimli. (DS -Ed.; *Hayrabolu Tk.*), yapalak (1): Kabarık saçlı. (BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), yapalak (2): Çirkin. (ÖDTAS. 271. *Deliorman*), yıprak: Yıpranmış, yaşlanmış. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*), yoluk: Saçı başı dağınık, düzensiz. (BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), zabın: Zebun, zayıf, arık. Aç. (ÖDTAS. 283. *Deliorman; RKABKA. Kubrat -Razgrad/Bul.*), zemâne: Genç, reşit insan. (ÖDTAS. 285. *Deliorman*)

4.4. Her İki Cinsiyet İçinde Kullanılan Diğer Niteleyiciler

acı: Hacı, din buyuklarını yerine getirmek için hacca gitmiş Müslüman. (KrkKA./KİASV.; AKA. *Akıncılar-Vize; KA. Kofçaz*), *akasız*: Arkasız. (ÖDTAS. 50. *Deliorman*), *ār*: Ağır. Fiziksel sebeplerden dolayı güç işiten (kulak): benim yanımda sōledi kulakları ār. (KİMİKA.; BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *başbadırık*: Baş, idare eden. (DS: *Çavuşköy, Babaeski -Krk.*), *bekar*: Evlenmemiş kimse. (24/9 BSYD. -*Mutlu/Babaeski -BKŞÇ.*; BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*), *benzek*: Benzer. Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan, benzeri, müşabih, mümasil. (KİASV.), *bekyar*: Bekâr. (RKABKA. *Kubrat-Razgrad/Bul.*), *beslemelig*: Yetim. (BKÇTA. *Kırcalı -Bul.*), *bozuk*: Anormal. (ÖDTAS. 73. *Deliorman*), *cenabet*: Cenabet, cünüp, pis. (BSYD.-*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS.80. *Deliorman*), *cērlī*: Cesaretli. (ÖDTAS. 80. *Deliorman*), *cidi*: Ciddi. (BTGA. 139: *Gümülcine-Kalenderköy*), *çıkıkçı*: Kırık veya çıkık kemikleri tedavi eden. (BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS.90. *Deliorman*), *çömez*: Yardımcı, çirak. (ÖDTAS. 95. *Deliorman*), *dālī*: Dağlı. Bulgaristan'ın dağlık bölgelerinden Türkiye'ye göç etmiş olan insanlara verilen ad.: Onlar dālī meseka. mandıra pomak . dālī dālī biz dālīyiz orta kū macırı biz. (KİMİKA.), *dāriyeci*: Dare çalan kişi. (ÖDTAS. 98. *Deliorman*), *dēşik*: Değişik. (KBMİKAİ.52/7), *devriç*: Derviş, bir tarikata ve şeyhe bağlı olan mürid, sūfiyâne bir hayat yaşayan kişi. (BTGA.429: *Gümülcine-Nurçalı*), *devriş*: Derviş, bir tarikata ve şeyhe bağlı olan mürid, sūfiyâne bir hayat yaşayan kişi. (EİA. 25-174), *dımdızlak*: Yapayalnız, malsız mülksüz. (DS: *Ahmetçe, Ayvacık -Çkl.*), *dirişifa*: Uykusu hafif olan kimse. (ÖDTAS. 102. *Deliorman*), *dışık*: Değişik. (BTGA.328: *Gümülcine-Bıyıklıköy*), *dünirji*: Dünürücü. Kız istemeye giden kimse, görücü. (KİASV)//, *eserli*: Delişmen, deli. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*), *gelinalcı*: Gelini götürmek için oğlan evinden gelen kimse.: Gelinalcı gibi em gittik em yattık. (KİMİKA.), *gezente*: Çok gezen (kimse). (DS: *Uzunköprü -Ed.; Ceylan , Lüleburgaz -Krk.*), *gezenti*: Çok gezen (kimse). (DS: -Ed.; *Lüleburgaz -Krk.; Saray -Tk.*), *igballı*: Şanslı, kısmetli. (ÖDTAS. 140. *Deliorman*), *işen*: Şen, neşeli. (ÖDTAS. 144. *Deliorman*), *iştālī*: İstekli, iştahlı. (BSYD. -*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 145. *Deliorman*), *izmeççi*: Hizmetçi. Belli bir

ücretle ev işlerini yapmak için tutulan kadın. (KİASV.), kaçalı kaçık: Akli kaçık, deli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 148. Deliorman), karagöşçü: Karagözcü, sihirbas. (ÖDTAS. 153. Deliorman), kâdaşlık: Üvey kardeş. (ÖDTAS. 149. Deliorman), kefere: Gayr-i müslim. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), kekemen: Kekeme. (ÖDTAS. 158. Deliorman), kıfıcı: Komedyen, güldürü ustası. (ÖDTAS. 161. Deliorman), kilinci: Yeni evelenen çift. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), kölü: Köylü. (ÖDTAS. 169. Deliorman), kövli: Köylü. (KA. Kofçaz), külü: Köylü. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 174. Deliorman), kunkturatl: Resmi nikâhli. (ÖDTAS. 172. Deliorman), kunkturatsız: Resmi nikâhı olmayan. (ÖDTAS. 172. Deliorman), kurucu (2): İlk yapan. (ÖDTAS. 172. Deliorman), kurucu(1): Bina ustası, inşâatçı. (ÖDTAS. 172. Deliorman), lafkacı: Satıcı, kantinci. (ÖDTAS. 177. Deliorman), link link: Eşkin, hızlı. (ÖDTAS. 179. Deliorman), mâcir: Muhacir. (BTGA.195: Gümülcine-Kuzuren), mādur: Mağdur. (ÇVYAÖ), manav: Anadolu'dan gelmiş göçmen. (ÖDTAS. 183. Deliorman), mazzemeci: Malzemeci. (KBMİKAİ.3/47), namissız: Namussuz, iffetsiz. (ÖDTAS. 192. Deliorman), nişanlı: Nişanlı. (KA. Kofçaz; ÖDTAS. 193. Deliorman), nikâli: Nikâhli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 193. Deliorman), öndüç: Haberci, muştucu. (DS: Rumeli göçmenleri -Brs.), sadıç: Besleme kız, ahretlik. (DS: Kızılıkdere -Krk.), sapma: Başka bir yerden gelip, mal mülk alarak yerleşen kimse. (DS: Enez -Ed.), sâr: Sağır. (BTGA. 334:Gümülcine-Kargılı Sarıca), saray çıkması: Saraydan ayrılmış padişah kadımları için kullanılan bir tabir. (TMİKA.203755), sataşan: Yağmura tutulan. (DS: Lapseki -Çkl.), sava : Topal (DS: Çukuryurt, Saray, -Tk.), savak: Topal (DS: Çukuryurt, Saray -Tk.), sınaşık: Alışkin. (DS: -Ed.; Lüleburgaz -Krk.), singin: Bikkın, usanmış. (DS: Ceylan, Lüleburgaz -Krk.), simsar: Tütün tüccarını gezdiren aracı kişiye verilen ad. (Gümülcine/BSYD), şaşal: Şaşı. (BTGA. 445:Gümülcine-Domruköy), şişkin: Dargın. (DS: Lüleburgaz -Krk.), tâli: Dağlı. (KBMİKAİ.58/37), tanışık: Bildik, ahbap. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), tarakçı(1): Koyun yünlerini eğirmeden önce tarayan kişi. (BTGA. 30:Gümülcine-Bayatlı), tarakçı(2): Tarak yapan veya satan kişi. (ÖDTAS. 245. Deliorman), taraşçı: Taraş yapan kişi, başakçı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. Deliorman), tatalacı: Tatula otu tohumunu sigara arasına koyarak içen kimse. (DS: Ayvacık -Çkl.), tâtasız: Akli veya dengesi bozuk. (ÖDTAS. 247. Deliorman), taya: Dadı, çocuk bakıcısı. (ÖDTAS. 247. Deliorman), tekürlü: Nişanlı. (DS: Ezine -Çkl.), telci: Gelin başı süsleyen (kimse). (DS: -Ed.; BTGA. 156:Gümülcine-Kovanlık), tellak: Gelinleri süsleyen kişi. (HİKA. Hayrabolu), tezmek: Bulunduğu yerden ya da sürüden ayrılıp uzaklaşan insan için kullanılan bir söz. (DS: Mormat, Ezine -Çkl.), tezekli: Gayrimüslim, taharetsiz. (ÖDTAS. 249. Deliorman), tıknefes: Nefes darlığından mustarip olan, nefesi tıkanan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 249. Deliorman; TMİKA.328/220), topçukal: Kıza dünür giden kimse. (DS: Galata, Bayır, Gelibolu -Çkl.), ulok: Kötürüm. (DS: Rumeli göçmenleri -İst.), uluca: Aile büyüğü. (DS: -Çkl.), umranu: /Pom.i. /Ölü. (BTGA:BSYD), üsüs: Öksüz. (BTGA. 426:Gümülcine-Nurçalı, KPMİKAİ.31/2; BTGA. 54: Gümülcine-Çepelli, EİA.30-9; ÖDTAS. 264; KİMİKA.; KİASV.; VYAÖ. Vize; 4/9 BSYD. –Ahmetbey/ Lüleburgaz –Krk.; EİA –Ed.; BKÇTA. Kırçalı –Bul.), usüz: Öksüz. (KBMİKAİ.52/46; BTGA. 57: Gümülcine-Gerdeme), uşaklı: Çocuklu. (ÖDTAS. 259. Deliorman), üksüs: Öksüz. (BTGA. 338: Gümülcine-Çalabıköy), ümüzlü: Ümitli. (ÖDTAS. 264. Deliorman), ütük: Çok ve çabuk üşüyen, ateş başından ayrılmak

istemeyen. (DS:-Ed.), *üv̄ēyt*: Yabancı, üvey. (BTGA. 17:Gümülcine-Baraklı), *üytük*: Çok ve çabuk üşüyen, ateş başından ayrılmak istemeyen. (DS: Romanya göçmenleri -Tk.), *verek*: Eşcinsel. (DS:Selanik), *yank*: Sevdalı. (DS: Fili, Biga -Çkl.), *yulgın*: Bıkkın. (BSYD. – Demirköy/ Lalapaşa –Ed.), *zanātsiz*: Mesleksiz, işsiz. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 284. Deliorman)

5. Çocuklar İçin Kullanılan Niteleyiciler

ālaçko: Sık sık ağlayan, mızımız çocuk. (DS: Yugoslavya göçmenleri), *ana buba kuzusu*: Nazlı yetiştirilmiş çocuk. (ÖDTAS. 54. Deliorman), *aydaş*: Aynı ayda doğmuş olan, kırkları karışık çocuklar. (ÖDTAS. 60. Deliorman), *aydaşıklı*: Aydaşık yapılmış olan çocuk. (ÖDTAS. 60. Deliorman), *camgöz*: Afacan çocuk. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.), *cırba*: Gelismemiş, cılız çocuk. (DS:-Ed.), *cız büziük*: Olur olmaza ağlayan çocuk. (ÖDTAS. 81. Deliorman), *cızlak*: Tez ağlayan çocuk. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 81. Deliorman), *deyişik*: Halk inanışına göre cinlerin değiştirdiği sanılan çocuk. (DS: -Ed.), *doğugaç*: İlk doğan çocuk, süt emen çocuk. (DS: Dobruca göçmenleri -İz.), *tokuç*: İki üç yaşında çocuk. (DS: Karaağaç -Ed.), *tonguç*: En küçük çocuk. (DS: -Ed.; Çorlu -Tk.), *tuna*: Yavru (insan için). (DS: -Çkl.), *ukul kızanı*: Öğrenci. (BTGA. 367:Gümülcine-Mehriköz), *zeman*: Küçük çocuk. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.), *zulum*: Yaramaz çocuk.: Ēey be seni zulum gelirse urayı bak kırca kafa zulum çıkardı. (KİASV.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

KISALTMALAR

AKA – Akıncılar Köyü Ağzları – Lisans Tezi – (Elif İŞİKTEKİN)
BKÇTA – Bulgaristan Kırcaali ve Çevresi Türk Ağzı – Lisans Tezi – (Naylem Salih MEHMED)
BKÖBTGA - Bulat Köyü Örneğinde Batı Trakya Gümülcine Ağzı- (İsmail DOĞAN- Okt. Derya Yeşim BENLİ)
BSYD – Bölgede Serbest Olarak Yapılan Derlemeler -
BTGA - Batı Trakya Gümülcine Ağzı- (Muharrem ÖZDEN)
ÇVYAÖ – Çorlu ve Yöresinin Ağız Özellikleri- Bitirme Tezi- (Derya AKDUR)
DRTAS – Doğu Rodop Türk Ağzlarının Sözlüğü – (Mefküre Rıza MOLLAVA)
DS – Derleme Sözlüğü
EİA - Edirne İli Ağzları- (Emin KALAY)
HİKA – Hayrabolu İlçesi Köy Ağzları – Lisans Tezi – (Fatma AYDEMİR)
İİA – İpsala İlçesi Ağzları- Bitirme Tezi- (Aslı TOP)
KA – Kofçaz Ağzı (İnceleme- Metin- Sözlük) – Bitirme Tezi – (Dilek ATICI)
KBMİKAİ - Kırklareli Bababeski Merkez İlçesi ve Köyleri Ağız İncelemesi- (Bülent HÜNERLİ)
KEİYKAD - Edirne İli Keşan, Enez İlçeleri ve Yenice Köyü Ağız Derlemeleri- Bitirme Tezi- (Nurcan AKCAN)
KİASV – Kırklareli İli Ağzları Söz Varlığı – Yüksek Lisans Tezi – (Hakkı ÖZKAYA)

KİLİKA – Kırklareli Lüleburgaz İlçesi ve Köyleri (İnceleme – Metin) – Lisans Tezi – (Belgin TURAN)

KİMİKA – Kırklareli İli Merkez İlçe Köyleri Ağzları – Yüksek Lisans Tezi – (Cevdet ŞANLI)

KİVİYA – Kırklareli İli ve Vize İlçesi Yöresinin Ağız Özellikleri – Bitirme Tezi – (Ergun ÇELİK)

KPMİKAİ - Kırklareli Pınarhisar Merkez İlçesi ve Köyleri Ağız İncelemesi- (Gizem DEMİRAY)

KırkKA – Kırklareli Ağız – Lisans Tezi – (Hatice ÇALIŞKAN)

ÖDTAS – Örneklerle Deliorman Türk Ağız Sözlüğü – (İsa CEBECİ)

RKABKA – Razgrad İli Kubrat İlçesi Alevi- Bektaşî Köyleri Ağız (İnceleme-Metin- Sözlük) – Bitirme Tezi- (Durgul Metin MURTAZA)

SİYA - Silistre (Silistra) İli ve Yöresi Ağzları – Yüksek Lisans Tezi – (Bahtışen KARAŞİNİK)

TMİKA - Tekirdağ Merkez İlçe ve Köyleri Ağzları- (İlker TOSUN)

TVMA -Velimeşe Ağzından Derleme Sözlüğü'ne Katkılar-Türkiyat Araştırmaları Dergisi - (Nursel ÖZDARENDELİ)

VYAÖ – Vize Yöresinin Ağız Özellikleri – (Coşkun Muslu)

6. SONUÇ

Trakya ağızlarında insanlar için kullanılan niteleyicilere genel olarak bakıldığında şu sonuçlara ulaşılmıştır: Bölgede kadınlar için kullanılan niteleyici yoğunluğu genellikle karaktere yönelik olumsuz niteleyiciler ve dış görünüme ait niteleyiciler etrafındadır. Bunun sebebinin kadınlarla ilgili dini kuralların getirdiği kısıtlamalar ve toplum tarafından benimsenen kadın figürüyle ilgili sosyal ve ahlaki öğretiler olduğu düşünülebilir. Erkekler için karakterine yönelik olumlu niteleyiciler: cesaret ve dayanıklılık üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu durum genel olarak erkek figürüne atfedilen bu sıfatların toplum tarafından karşılık bulduğu şeklinde açıklanabilir. Olumsuz niteleyiciler ise halk arasında seilmeme, tembellik ve çapkınlık- hovardalık niteleyicileri etrafında yoğunudur. Yine erkeklerin dış görünüşü için kullanılan niteleyicilerin yoğunluğu ve çeşitliliği görünmektedir. Her iki cinsiyet için kullanılan karaktere yönelik olumlu niteleyicilerin dayanıklılık, zeka, çalışkanlık, yetenek, yumuşak huyluluk, alçak gönüllülük, utanma, güvenilirlik, dürüstlük, fiziksel yeterlilik, dostluk, sırdaşlık, arkadaşlık halk tarafından sevilme ve liderlik, önderlik maddelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu özelliklerin birçoğu Türk milletinin tarih boyunca taşıdığı hasletler olmuştur. Bu sebeple bu çıkarım doğru bir temele oturmaktadır. İki cinsiyet için de karaktere yönelik olumsuz niteleyiciler ise; asabiyet, geçimsizlik, huysuzluk, tembellik, gamsızlık, boşboğazlık, gevezelik, cimrilik, halk arasında seilmeme, ahmaklık, budalalık, acemilik, toyluk, delidoluluk, başına buyruklu, serserilik, cahillik, bilgisizlik ve görgüsüzlük maddelerinde yoğunlaşmıştır. Yine her iki cinsiyet için ve çocuklar için kullanılan dış görünüme yönelik niteleyicilerin yoğunluğu dikkat çekmektedir.

7. SÖZLÜK

abaza: Aptal, budala. (ÖDTAS. 47. *Deliorman*)

abdal: Aptal, ahmak. (ÖDTAS. 47. *Deliorman*)

abilobut: Ahmak, budala, sersem, aptal (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

abilobut: İri, şişman, hantal. (DS: Gelibolu -Çkl.)

abızambak: Ahmak, budala, sersem, aptal (DS: Gelibolu -Çkl.)

abulabut: Ahmak, budala, sersem, aptal. (DS: Gelibolu -Çkl.)

abullabut: İri, şişman, hantal. (DS: Gelibolu -Çkl.)

acamu: Toy, tecrübesiz, eli işe alışmamış. (DS: Fili, Biga, Küçükkuşu, Ayvacık, Gelibolu -Çkl.; Lüleburgaz ve çevresi, Çavuşköy, Babaeski -Krk., BTGA.189: Gümülcine-Büyük Doğanca)

acar (1): Açık göz, zeki. (DS: İncecik -Tk.)

acar (2): Cesur, kabadayı, atılgan, gözüpek, yiğit. (DS: Çorlu, İncecik -Tk.)

acar (3): Güçlü, çevik. (ÖDTAS. 47. *Deliorman*)

acar (3): Çalışkan, becerikli, hamarat. (DS: Çorlu, İncecik -Tk.)

acar (4): Çevik, enerjik, tezcanlı. (DS: Gelibolu -Çkl.)

acar (5): Kuvvetli, gürbüz, dinç, iriyarı. (DS: Ezine köyleri, Gelibolu, Fili, Biga, Küçükkuşu, Ayvacık -Çkl.; Lüleburgaz köyleri -Krk.; Çorlu -Tk.)

acem şeytani: Zayıf ve esmer adam. (DS: Kayapa -Ed.)

açık (1): Kendi halinde olan, ahmak. (ÖDTAS. 48. *Deliorman*)

açık (2): Uyanık olan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 48. *Deliorman*)

açık ağızlı: Aptal, salak. (DS: Lüleburgaz ve köyleri -Krk.)

açık sözlü: Çekinmeden söz söyleyen. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 48. *Deliorman*)

adaş (1): Dost, arkadaş. (DS: Evreşe, Gelibolu, Fili, Biga -Çkl.; -Ed.)

adaş (2): Kardeş, kardeş edinilmiş olan. (DS: Evreşe, Gelibolu -Çkl.)

ağzı açık: Boşboğaz, geveze, sır tutmaz. (DS: -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

ağzı kara: Kaba konuşan, söven, sövmeyi huy edinmiş. (DS: Gelibolu -Çkl.)

ağzı kilitli: Sır vermeyen, ketum (kimse). (DS: Kayapa -Ed.)

ağzı pek: Sır vermeyen, ketum (kimse). (DS: Evreşe, Gelibolu -Çkl.; -Ed.)

ahlat kurusu: Uzun boylu, zayıf, aptal kimse. (DS: -Krk.)

akasız: Arkasız. (ÖDTAS. 50. *Deliorman*)

ākırı: Aykırı, dik. (ÖDTAS. 50. *Deliorman*)

aklı: Haklı. (KA. Kofçaz)

aksız: Haksız. (KA. Kofçaz)

ālaçko: Sık sık ağlıyan, mızız çocuk. (DS: Yugoslavya göçmenleri)

albeni: Cazibe, güzellik, sevimlilik. (DS: Bayramiç, Çan, Gelibolu -Çkl.; -Ed.)

algın: Renksiz, cılız, zayıf, hastalıklı, yılm. (DS: Gelibolu -Çkl.; Çorlu -Tk.)

alık (1): Felç olmuş kişi. (ÖDTAS. 52. *Deliorman*)

alık (2): Deli. (ÖDTAS. 52. *Deliorman*)

alık(3): Zayıf, halsiz, renksiz, soluk. (DS: Lalapaşa -Ed.)

allā işanı: Allah insanı, kimseye zararı olmayan insan. (ÖDTAS. 53. *Deliorman*)

āmak: Ahmak. (BTGA.231: Gümülcine-Üçgaziler ;BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 53. *Deliorman*)

amarat: Çalışkan, işbilir, hamarat : Amarat kadın evinden belli olur. (DS: Lüleburgaz köyleri -Krk.)

amelsiz: Obur, yeyici. (ÖDTAS. 54. *Deliorman*)

ampacı: Her şeyi bedavaya getirmeye çalışan kişi, beleşçi. (KİASV.)

ampur: Salak, sersem. (KİASV. *Avcılar – Demirköy*)

amsalak: Şaşkın, budala, ahmak, alık, pısrık. (DS: Fili, Biga -Çkl.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 54. *Deliorman*)

ana buba kuzusu: Nazlı yetiştirilmiş çocuk. (ÖDTAS. 54. Deliorman)

anaç: Evlenmemiş, yaşlanmış kız. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

anarşis: Anarşist. (kargaşacı) (KA. Kofçaz)

anasının kış bacā: Aksı ve kurnaz olan. (ÖDTAS. 54. Deliorman)

anay: Ara bozucu, müzevir. (DS: Bayramiç -Çkl.)

andaval: Aptal, ahmak, beceriksiz, bön, avanak, şaşkın, andavallı. (DS: Fili, Biga, Gelibolu -Çkl.)

angılı: Ünlü, tanınmış, namlı, şöhretli, soylu. (DS: Çan, Bayramiç, Ezine -Çkl.)

anılık: Meşhur. (BTGA.316:Gümülcine-Yalanca)

anzavur: Kinci, gaddar, azgın. (DS:Lüleburgaz -Krk.)

apkın sapkın: Akılsız, serseri, delidolu. (DS:Ezine -Çkl.)

apraş: Yüzü, vücudu alaca benekli, lekeli adam. (DS:Lalapaşa -Ed.; -Krk.)

apşak: Bacaklarını açarak yürüten, ayrık bacaklı. (DS: Lâpseki -Çkl.)

apşalak: Bacaklarını açarak yürüten, ayrık bacaklı. (DS: Kayapa, Lalapaşa -Ed.)

ār: Ağır. Fiziksel sebeplerden dolayı güç işiten (kulak): benim yanımda söyledi kulakları ār. (KİMİKA.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

ara bozucu: Fitne fesat yapıp kavga üreten kişi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. Deliorman)

ara bulucu: Kavgalıları barıştıran, uzlaştıran kişi, dünür. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. Deliorman)

arabatı: Derbeder, harabatı. (DS: Büyükmanika, Saray -Tk.)

aracı: Arabulucu, anlaşma sağlayan kişi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 56. Deliorman)

arık: Zayıf, cılız, sıksa. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

as: Has, iyi, güzel. (BTGA.408:Gümülcine-Bekirköy)

asta: Hasta. (BTGA.414:Gümülcine-Sofular)

astalıklı: Hastalıklı. (KA. Kofçaz)

āste: Hasta. (KPMİKAİ.25/16)

aşāni: Aşağılık. (ÖDTAS. 57. Deliorman)

aşānılık: Aşağılık. (ÖDTAS. 57. Deliorman)

aşlak(1): Cılız, çelimsiz: Ayşenin çocuğu ne kadar aşlak. (DS:Lüleburgaz ve çevresi -Krk.)

aşlak(2): Haşlak, zayıf. (ÖDTAS. 57. Deliorman)

atak: Geveze, mübalâğacı. (DS:Kayapa -Ed.)

ataş: Cesur kimse. (TMİKA. 351/93)

avalı (1): Havalı. (ÖDTAS. 58. Deliorman)

avalı (2): Gururlu, moralli. (ÖDTAS. 58. Deliorman)

avara (1): İşe yaramaz, verimsiz, kötü, bozuk, iyi olmıyan her şey : Bu adam avaradır demedim mi? (DS:Bayramiç, Çan -Çkl.),

avara (2): Şaşkın, kararsız, beceriksiz, işsiz, avare. (DS: Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.)

aves: Hevesli, haves. (ÖDTAS. 58. Deliorman)

avrik: Aceleci, sabırsız. (ÖDTAS. 59. Deliorman)

avur: Hamile. (TVMA)

avurt: Bilgiçlik taslayan. (DS:Lâpseki -Çkl.)

ayan: Açık, aydın. (ÖDTAS. 60. Deliorman)

aydaş (1): Aynı ayda doğmuş olan, kırkları karışık çocuklar. (ÖDTAS. 60. Deliorman)

aydaş(2): Zayıf, cılız. (DS: Çan, Bayramiç, Biga, Gelibolu, -Çkl.; Uzunköprü -Ed.; Hayrabolu, Şarköy -Tk.)

aydaşık: Zayıf, cılız. (DS: -Ed.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

aydaşıklı: Aydaşık yapılmış olan çocuk. (ÖDTAS. 60. Deliorman)

aydut: Haydut. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)

ayık: Zeki, açık göz, anlayışlı, açık fikirli, görgülü. (DS:-Krk. ve çevresi)

ayingacı: Göz boyayıcı. (ÖDTAS. 61. Deliorman)

ayırlı: Hayırlı. (HİKA. Hayrabolu)

aykırı: Aykırı, dik. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 61. Deliorman)

aylak: İşi gücü olmayan, işsiz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

aylakçı: Avare gezen, tembel. (BKÖBTGA)

aylaz: Haylaz, tembel. (ÖDTAS. 61. Deliorman; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

aymana: Avare, başıboş, aylak. (DS: Kayapa -Ed.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.; Malkara -Tk.)

aynasız: Çirkin, kötü. (ÖDTAS. 61. Deliorman)

aynaşık: Sırnaşık, arsız. (DS: -Ed.)

ayran gönüllü: Maymun iştahlı. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

ayta: Boşta gezen, serseri. (ÖDTAS. 61. Deliorman)

azap: Güçlü, kuvvetli. (DS:Dereköy, Kofcağız -Krk.)

āzi vā dili yok: Sürekli susan insan. (ÖDTAS. 61. Deliorman)

azıroncu: Hazırcı, hazıröncü. (ÖDTAS. 62. Deliorman)

aznavur: Asık yüzlü, sinirli, sert, haşın, iriyarı. (DS:Büyükmanika, Saray -Tk.)

azret: Hazret. Yüce kabul edilen kimselerin adlarının başına saygı, övme, yüceltme amacıyla getirilen unvan. (KİASV.)

babacan (1): Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (DS: İpsala -Ed.; Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.)

babacan (2): İyiliksever, merhametli. (DS: Harala, İpsala -Ed.)

babacık: İri, büyük insan. (DS:Kayapa -Ed.)

babaç: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (DS: -Ed.; Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

babıga: Zayıf, kuru kadın. (ÖDTAS. 63. Deliorman)

badak: Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz. (DS: Vize, Lüleburgaz ve köyleri -Krk.)

badırık: Başma buyruk: Bu çocuk çok badırık olacak. (DS:Kadıköy, Saray -Tk.)

bagabont: /Bul.i./ Vagabont. Şarlatan, namussuz, üçkâğıtçı, serseri. (ÖDTAS. 64. Deliorman)

bakacak: Bakıp da zevk alacak kadar güzel. (ÖDTAS. 64. Deliorman)

balaban: İri yarı insan. (ÖDTAS. 64. Deliorman)

balama: Aptal, akli bağlanmış. (ÖDTAS. 64. Deliorman)

bambalak: Fazla şişman olan kişi. (ÖDTAS. 65. Deliorman)

banbul: Tombul şişman kadın veya kız. (DS:Gelibolu -Çkl.)

barak: Saçları kabarık ve dağınık kimse için söylenir. (TVMA)

barıcı: Bağırıcı, cazgr. (ÖDTAS. 65. Deliorman)

barıd gibi: Tez kızan. (ÖDTAS. 66. Deliorman)

baş: Önder, lider. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 66. Deliorman)

başangı: Baştan çıkmış, huysuz, haşarı, yaramaz, hırçın, ele avuca sığmaz, ahlâksız: Şu kız çok başangı. (DS:Vize -Krk.)

başargan: Başarılı. (KA. Kofçaz)

başbadarak: Akıllı, iş bilir kimse. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

başbadırık: Baş, idare eden. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

başbadırık: Akıllı, iş bilir kimse. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

başbedrik: Akıllı, iş bilir kimse. (DS:Lapseki -Çkl.)

başı kabalak: Başı açık. (BTGA.46:Gümülcine-Hacıören)

başbağlı: Yash, kederli. (DS:İnce, Vize -Krk.; -Tk.)

başboş: Başboş. Bir kimseye, bir şeye bağlı bulunmayan. (7/14 BSYD. – Nadırlı/Babaeski –BKŞÇ.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

başbozuk: Kötü (kimse), dirliksiz, serseri, külhanbeyi. (DS:Kavacık, Kurtbey, Uzunköprü -Ed.)

başkabak: Başkabak, başı açık. (ÖDTAS. 67. Deliorman)

batık: Kirli, pis. (4/24 BSYD. – Ahmetbey/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 67. Deliorman)

bâtır: Yiğit, kahraman, cesur. (DS:Altay, Karairtiş -Çkl.)

batrin: Rum.i. Batrın. İhtiyar. (ÖDTAS. 67. Deliorman)

bāya: Bayağı. (3/37 BSYD. – Sakızköy/Lüleburgaz –Krk.)

baydır: Güçlü, kuvvetli. (Kılavuzlu göçmenleri -Tk.)

baygın: İnce, nazık, kıvrılıp süzülen kadın vücudu. (ÖDTAS. 67. Deliorman)

bayık: Şımarık, yüz­süz, nazlı, yaramaz, terbiyesiz, arsız, densiz (DS:Lüleburgaz -Krk.)

bayın: Şımarık, yüz­süz, nazlı, yaramaz, terbiyesiz, arsız, densiz. (DS:Mustafa Kemal Paşa göçmenleri-Brs.; -Ed. göçmenleri; Vize -Krk.; Çorlu, Kumbağ -Tk.; KA. Kofçaz)

baymaşık: Gevşek, uyuşuk, ağır. (DS:Saray -Tk.)

bekar: Evlenmemiş kimse. (24/9 BSYD. - Mutlu/Babaeski –BKŞÇ.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

bekr: İçki içmeyi seven, ayyaş. (KİASV.)

bekyar: Bekâr. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)

benam: Güzel, iyi, nadide. (DS: Gelibolu -Çkl.)

benava: Sersem, budala, ahmak. (DS:Ortacaköy -Tk.)

beneva: Sersem, budala, ahmak. (DS:Ed.)

benzek: Benzer. Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan, benzeri, müşabih, mümasil. (KİASV.)

beslemelig: Yetim. (BKÇTA. Kircâli –Bul.)

besli: Besili. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 68. Deliorman)

beşâret: Çirkin. (ÖDTAS. 68. Deliorman)

bet: Kötü, çirkin. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.;BKÖBTGA)

bicik: Bir tanecik. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)

bıçkın: Afacan ve duraksız. (ÖDTAS. 69. Deliorman)

bıdala: Budala. (ÖDTAS. 69. Deliorman)

bingil bingil: Etili, yağlı, şişman, tıkız, dolgun. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

bızdık: Kısa boylu, ufak yapılı, cüce, bodur, tıknaz. (DS:Gelibolu -Çkl.;BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

bicik: Biricik. (KA. Kofçaz)

bınsiz: Beyinsiz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 71. Deliorman)

bısz: Beysiz, başsız. (ÖDTAS. 71. Deliorman)

bitanecikın: Bir tanecik. (KA. Kofçaz)

bitik: Halsiz, zayıf. (DS:Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

bobaç: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı, babaç. (BTGA.250:Gümülcine-Lefeciler)

boğazlı: Obur, pisboğaz. (DS:Lüleburgaz -Krk.;BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

boğazsak: Obur, pisboğaz. (DS:Kayapa -Ed.)

boğazsız: İştahsız, az yemek yiyen. (DS:Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.;BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

boğrı yufka: Yufka yürekli, merhametli.(DS: Ayvacık -Çkl.)

bombeli: Fötür takan kimse, zengin. (ÖDTAS. 72. Deliorman)

bösuk: Porsmuş. (ÖDTAS. 72. Deliorman)

boş: Bilgisiz, birikimsiz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 72. Deliorman)

boyar: Zengin, varlıklı. (ÖDTAS. 73. Deliorman)

boydaş: Akran, yaşıt, eşit boyda. (KA. Kofçaz; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

boylu: Uzun. (HİKA. Hayrabolu; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

bözlak: Boğazlak. Yemek yemesini çok seven, obur kimse. (KİASV.)

bözlu: Boğazlı. Yemesi iyi, iştahlı. (ÖDTAS. 73. Deliorman)

bozuk: Anormal. (ÖDTAS. 73. Deliorman)

bögü: Sözü geçen adam (DS:Maydos -Çkl.)

böyük: Büyük. (KA.Kofçaz)
bubaç: Tombul. : A benim bubaç evladım sırma saçım civanım dērdi ep anacīm. U zamanla ufakdım. (KrkKA./KĪASV.)
bubaçka: Güçlü kuvvetli, cesur, yiğit, iri yapılı. (KrkKA./KĪASV.)
būcerek: Büyücek. Biraz büyük, büyüğe yakın. (KĪASV.; RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)
būik: Büyük. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 76. Deliorman)
būikçe: Büyükçe. (ÖDTAS. 76. Deliorman)
būikçene: Büyükçene. (ÖDTAS. 76. Deliorman)
bulduruşlu: Yaratıcı, üretici. (ÖDTAS. 74. Deliorman)
buluşatsız: Anlayışsız. (TVMA)
būlü: Büyülü. (ÖDTAS. 76. Deliorman)
buruk (1): Aksî, ters, inatçı. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
buruk (2): Husyesiz erkek. (DS:-Krk.)
buylu: Boylu, uzun. (BTGA.395:Gümülcine-Mehriköz)
büzdek: Mıymntı, beceriksiz, pısrık. (DS:Biga -Çkl.)
büzdürük: Çekingen, ürkek. (ÖDTAS. 77. Deliorman)
büzük: Büzülmüş olan. (ÖDTAS. 77. Deliorman)
cadaloz: Cadı karı. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 79. Deliorman)
cail: Cahil. (13/18 BSYD. – Kırkköy/Lüleburgaz –Krk.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)
cagil: Cahil. (HĪKA. Hayrabolu)
cāil: Cahil. (BTGA.34:Gümülcine-Bayatlı)
caman: Kötü adam. (DS:-Çkl.)
camgöz: Afacan çocuk. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
can: Çok sevgili ve yakın. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 79. Deliorman)
cangaza: Geveze. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
cāyil: Cahil. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 80. Deliorman; KĪMĪKA.;

KA. Kofçaz; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
ceğet: Yiğit : İr ceğet kılar gırat. (DS:-Çkl.)
ceil: Cahil. (BTGA.392:Gümülcine-Mehriköz)
celep: Zayıf, ince (kimse). (DS:Kadıköy, Saray -Tk.)
celyat: Sert adam. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)
cenabet: Cenabet, cünüp, pis. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 80. Deliorman)
cēri beş para etmez: Fakir ve yararsız kimse için söylenir. (ÖDTAS. 80. Deliorman)
cērli: Cesaretli. (ÖDTAS. 80. Deliorman)
cidal: Ayrı, aksî. (KĪASV.)
cılız: Cüce. (DS:Lüleburgaz -Krk.;BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
cilk: Sözüünün eri olmayan. (DS:Lüleburgaz -Krk.)
cımbar: Zayıf. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
cırba: Gelişmemiş, cılız çocuk. (DS:-Ed.)
cız büzük: Olur olmaz ağlayan çocuk. (ÖDTAS. 81. Deliorman)
cızlak: Tez ağlayan çocuk. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 81. Deliorman)
cidi: Ciddî. (BTGA.139:Gümülcine-Kalenderköy)
cimcikli: Süslü. (ÖDTAS. 81. Deliorman)
cimpri: Cimri. (DS:Kadıköy, Saray -Tk.)
cinaz: Cılız. (DS:Gelibolu –Çkl.)
cineviz: Köse. (DS:Kadıköy, Saray -Tk.)
cinkoz: Zayıf, cılız. (DS:-Ed. ve çevresi)
cızlak: Kansız. (DS:Malkara ve köyleri -Tk.)
combalcı: Çok eski elbise giyen üstüne başına dikkat etmeyen. (KĪASV.)
congalez: İhtiyar kadın. (DS:-Ed.; Kadıköy, Saray -Tk.)
cönk: Şakacı, güler yüzlü (kimse). (DS:Ezine -Çkl.)
cudam: Beceriksiz. (DS:Lüleburgaz -Krk.)
cuguş: Ufak, ufacak. (ÖDTAS. 82. Deliorman)

cümbüşçü: Şakacı. (ÖDTAS. 82. Deliorman)

cümbüşlü: Eğlenceli. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

cüvelek: Küçük ve sevimli. (DS:Manastır, Yugoslavya)

çabcak: Şımarık, hoppa. (DS:-Ed.)

çaçaran: Çok konuşan. (DS:Kaşıkçı -Tk.; Şumnu, Bulgaristan)

çakal (1): Açık göz, kurnaz. (DS:Fili, Biga –Çkl.)

çakal (2): Titiz, huysuz. (DS:Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

çakıldak: Çok konuşan. (ÖDTAS. 83. Deliorman)

çakır: Yeşil gözlü kumral kimseler için kullanılan niteleme. (KİASV.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

çalık (1): Deli, delimsi. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

çalık (2): Hareketleri hızlı veya kararsız kişi. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 84. Deliorman)

çalkazan: Taklitçi. (DS:-Ed.)

çanak âzlı: Çanak ağızlı. Çok konuşan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 85. Deliorman)

çantılı: Kalçalı. (ÖDTAS. 85. Deliorman)

çapar: Sarışın mavi veya yeşil gözlü, çilli insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

çarpık: Çarpık, yamuk. (ÖDTAS. 85. Deliorman)

çarqacı: Dolandırıcı. (KİASV.)

çasnu: /Bul.i./ Çastno. Özel. (ÖDTAS. 85. Deliorman)

çaşıt: Laf taşıyan, ara bozan, hafiyeye. (ÖDTAS. 86. Deliorman)

çaşut: Dedikoducu. (DS:Çerkeş, Kale -Çkl.)

çaylak: Acemi. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 87. Deliorman)

çelebi: İnce, nazık, görgülü. (KİASV.)

çelet: Şımarık, hırçın, atılğan, haylaz (çocuk). (DS:-Ed.)

çelimni: Çelimli, güçlü kuvvetli. (ÖDTAS. 88. Deliorman)

çelimsiz: Gösterişsiz, zayıf. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 88. Deliorman)

çepiç: Pis, pasaklı. (KİASV.)

çepiş: Pis, pasaklı. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

çerfoş: Sarhoş. (BTGA.36:Gümülcine-Balabanköy)

çetregöz: Açık göz. (ÖDTAS. 89. Deliorman)

çıbr: Tembel. (DS:Duğançu, Vize -Krk.)

çift: Düşkün insan. Çingene çift deyiminde geçer. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 89. Deliorman)

çikartma: Terbiyesiz. (DS:Lüleburgaz -Krk.)

çıkıkçı: Kırık veya çıkık kemikleri tedavi eden. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 90. Deliorman)

çınar: Hırçın, asabi. (ÖDTAS. 90. Deliorman)

çıplak: Çıplak, fakir, yoksul. (ÖDTAS. 100. Deliorman)

çırlak: Geveze. (DS:Lapseki -Çkl.)

çıvıdırık: Çıldırılmış kişi, histerik. (ÖDTAS. 91. Deliorman)

çi: Ham, olgunlaşmamış insan. (ÖDTAS. 92. Deliorman)

çiçin: Güzel, zarif. (DS:-Çkl.)

çifteli: Uğursuz. (DS:Lapseki -Çkl.)

çikin: Çirkin, bet. (ÖDTAS. 92. Deliorman)

çilleli: Çileli. (KA. Kofçaz)

çintirik (1): Çok konuşan (kimse). (DS:Lapseki -Çkl.)

çintirik (2): Kısa boylu (kimse). (DS:Lapseki -Çkl.)

çöbacı: Zengin adam, patron, çorbacı. (ÖDTAS. 93. Deliorman)

çofanka: Aksi insan. (KİASV. Avcılar -Demirköy)

çolak: Elsiz veya kolsuz insan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 94. Deliorman)

çömez: Yardımcı, çirak. (ÖDTAS. 95. Deliorman)

çöneke: Yorgun (kimse). (DS:Lapseki -Çkl.)

çöpten çelebi: İnce, çelimsiz, zayıf kimse. (DS:Lapseki -Çkl.)

çulsuz: Yoksul, fakir. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 95. Deliorman)

çüven: Çöven, zıplayan kişi. (ÖDTAS. 95. Deliorman)

dāgın: Dargın, küs. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)

dālı: Dağlı. Bulgaristan'ın dağlık bölgelerinden Türkiye'ye göç etmiş olan insanlara verilen ad.: Onlar dālı meseka. mandıra pomak. dālı dālı biz dālıyız orta kū macarı biz. (KİMİKA.)

damat. (ÖDTAS. 127. Deliorman)

dāriyeci: Dare çalan kişi. (ÖDTAS. 98. Deliorman)

dayi: Dahî. (HİKA. Hayrabolu)

daz: Saçsız baş, kel. (DS: Karaağaç -Tk.)

delikannı(1): Bekâr erkek veya yetişkin kız. (ÖDTAS. 99. Deliorman)

delikannı(2): Delikanlı. Çocukluk çağından çıkmış genç erkek. (KİASV.)

Deliorman)

denekli: Her şeyi gören veya deneyen. (ÖDTAS. 100. Deliorman)

deneksiz: Bakıp da görmeyen. (ÖDTAS. 100. Deliorman)

denk: Sersem, dengesiz, akılsız, dalgın. (DS: Lapseki -Çkl.)

dēşik: Değişik (kimse). (KBMİKAİ.52/7)

deşkel (1): Karnı şiş, koca göbekli (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

deşkel (2): Soğukkanlı, tembel. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

dētli: Dertli. (ÖDTAS. 100. Deliorman)

devriç: Derviş, bir tarikata ve şeyhe bağlı olan mürid, sūfiyâne bir hayat yaşayan kişi. (BTGA.429:Gümülcine-Nurçalı)

devriş: Derviş, bir tarikata ve şeyhe bağlı olan mürid, sūfiyâne bir hayat yaşayan kişi. (EİA. 25-174)

deyişik: Halk inancına göre cinlerin değiştirdiği sanılan çocuk. (DS: -Ed.)

deyuz: Deyyus. (ÖDTAS. 100. Deliorman)

dıtkçı: Titiz, güç beğenen. (DS: Ezine -Çkl.; Çorlu -Tk.)

dığrak (1): Çevik, canlı, kıvrak (kimse). (DS: Bahçeli, Ezine -Çkl.)

dığrak (2): Mert, cesur, kabadayı. (DS: Tavaklı, Ezine -Çkl.)

dımdızlak: Yapayalnız, malsız mülksüz. (DS: Ahmetçe, Ayvacık -Çkl.)

dındın: Mızımız, mıymıntı, çabuk karar veremeyen, sözü uzatan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

dıravacı: Titiz. (DS: Ezine -Çkl.)

dırdalaç: Geveze, yerli yersiz konuşan. (DS: Malkara -Tk.)

dırdalaş: Geveze, yerli yersiz konuşan. (DS: Gelibolu -Çkl.)

dırdırık: Geveze, yerli yersiz konuşan. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

dırtlak: Korkak. (DS: Bergama, Buca, Kavala göçmenleri -İz.)

dızlak: Tüysüz, çıplak: Size dızlak kafalı bir adam geldi. (DS: Lapseki -Çkl.)

dızman: Uzun boylu, iri yapılı, kocaman, şişman (kimse). (DS: Çukuryurt, Saray -Tk.)

dıbelek: Kısa boylu, şişman (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

dik: İnatçı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 101. Deliorman)

dilemenli: Fazla gevezelik eden, gelişigüzel konuşan. (DS: Lapseki -Çkl.)

dingil (1): Çok uzun boylu (kimse). (TVMA)

dingil (2): Kırıcı, düşüncesizce konuşan (kimse). (DS: Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

dingin: Kuvvetsiz, zayıf, yorgun. (DS: Bergaz, Ezine, Fili, Biga, -Çkl.)

dinkabak: Avanak. (DS: Dağobası, Bayramiç -Çkl.)

dinneç: Uysal, söz dinleyen, dinlek. (TVMA)

dirişiifa: Uykusu hafif olan kimse. (ÖDTAS. 102. Deliorman)

dirliksiz: Geçimsiz, huysuz. (DS: Lüleburgaz -Krk.;BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

dirneçli: Derli toplu. (DS: Lapseki -Çkl.)

dışık: Değişik (kimse).

(BTGA.328:Gümülcine-Bıyıklıköy)

dişli: Zorlu, mücadeleci. (TMİKA. 193/62)
divâne: Deli, kaçık, budala. (BTGA.216:Gümülcine-Kozdere)
divriki(1): Genç olmadığı halde yıpranmamış, sağlam (kimse). (DS: Hedeyli göçmenleri, Hayrabolu -Tk.)
divriki(2): Yaramaz. (DS: Gelibolu -Çkl.)
dodoy: Mert adam. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Hamidiye, Keçiborlu -Isp.)
dodoylu: Kibirli, gururlu. (ÖDTAS. 103. Deliorman)
doğugaç: İlk doğan çocuk, süt emen çocuk. (DS: Dobruca göçmenleri -İz.)
doğuşlu: Asil, temiz karakterli. (DS: Bosna göçmenleri -İst.)
dombadiz: Çok zengin (kimse). (DS: Sığırcık, Uzunköprü -Ed.)
dombas: Şişman ve zengin adam. (ÖDTAS. 104. Deliorman)
dombaz: Mirasyedi. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Alaşehir -Mn.)
domni: Rum.i. domn. Efendi. (ÖDTAS. 104. Deliorman)
domuzun domuzu: Kötü huylu insanlar için kullanılan bir tabir. (BTGA.245:Gümülcine-Omurluköy)
donbok: Ruhsuz, neşesiz, donuk (kimse). (TVMA)
dökmen: Güzel, yakışıklı. (DS: Çavuşlu, Bayramiç -Çkl.)
dölengeç: Çaylak. (DS: Yugoslavya göçmenleri -İst.)
dönek: Fikir veya kararından dönen kişi. (BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.; ÖDTAS. 105. Deliorman)
dövüşgen: Kavgacı. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
dub: Yalancı. (DS: Vize -Krk.)
dulaca: Yaramaz : Dulacalık yapma. (DS: -Ed.)
duşul: Sarsak (kimse). (DS: -Ed.)
dünirji: Dünürücü. Kız istemeye giden kimse, görücü. (KİASV)//
dürüs: Dürüst, düzgün. (KA. Kofçaz; BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.; KBMİKAİ.34/7, KPMİKAİ.18/7)
dürüz bitin: Doğru dürüst. (KrkKA./KİASV.)

düşkün: Fakir. (BKÇTA. Kırcalı -Bul.)
efelekli: Aceleci, çok telâşlı, delimsi hareketleri olan (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
efenni: Efendi. (KA. Kofçaz)
ēgele: Hergele. (ÖDTAS. 109. Deliorman)
ēgen: Ergen, bekâr, genç. (ÖDTAS. 109. Deliorman)
eke: Tecrübeli, usta. (DS: -Ed.)
ekti (1): Arsız, yüzüstü, görgüsüz. (DS: Gölcük, Bayramiç -Çkl.)
ekti (2): Birinin sırtından geçinmeye çalışan kimse. (DS: Gelibolu -Çkl.)
ekti (3): Cimri, pinti, görmemiş. (DS: -Ed.; Vize, Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
ekti (4): Görmemiş. (KİASV.)
ekti (5): Açgözlü.: Döndürün şunun boncünü. Götürmüşlâ al demişlâ ba ekti, al demişlâ. (KİASV.; BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.)
ekti (6): Dalkavuk. (DS: Lapseki -Çkl.)
elebez kancığı: İşsiz güçsüz olup, gönül eylemek için avare avare dolaşan. (DS: Ceylanköy, Lüleburgaz -Krk.)
enci: Hayvanları eneyen, iğdiş eden adam. (DS: Ed.)
eneze: Boşboğaz, geveze. (DS: Bayramiç -Çkl.)
engeme: Dalkavuk, iki yüzlü, asalak, sığıntı. (DS: Lahna, Hayrabolu -Tk.)
engin: Gamsız, umursamaz (kimse). (TVMA)
epsem: Sünepe, yol bilmez. (ÖDTAS. 112. Deliorman)
eringen: Tembel, üşenen (kimse). (DS: -Çkl.)
erişik: Ötekine berikine çok sataşan kimse. (DS: Büyükmanika, Saray -Tk.)
eserli: Delişmen, deli. (DS: Lüleburgaz -Krk.)
esirik(1): Delişmen, deli. (BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.)
esirik(2): Kızgın, öfkeli, sinirli. (DS: Sarıcaali, İpsala -Ed.; Deliorman, Bulgaristan)
espek: Meraklı. (DS: -Ed.)
evcik: Aceleci. (DS: Kemaller, Rusçuk, Bulgaristan; ÖDTAS. 113. Deliorman)

- fakır:** Fakir. (KA. Kofçaz)
- falfara:** Farfara, boş boğaz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 115. Deliorman)
- faltaka:** Dedikoducu. (DS: Karabiga, Biga -Çkl.)
- fasil:** Tuhaf, saf kimse. (ÖDTAS. 115. Deliorman)
- ferik:** Genç, taze, körpe. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
- fıkarā:** Fakir. (BTGA.96:Gümülcine-Kozlukebir, KBMİKAİ.12/15; ÖDTAS. 116. Deliorman; KİASV.)
- fıkare:** Fukara, fakir. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)
- fıki:** Şakacı, komik (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
- fıkkara:** Fakir. (BKÖBTGA)
- fışkırık:** Sabırsız, tez kızıp parlayan. (ÖDTAS. 117. Deliorman)
- firon:** Kötülük yapan kimse. (KİASV. Terzidere -Kofçaz)
- fos fos:** Kaba (kimse). (ÖDTAS. 117. Deliorman)
- gaco:** İnatçı. (kimse). (DS: Lüleburgaz -Krk.)
- gaddā:** Gaddar. (RKABKA. Kubrat – Razgrad/Bul.)
- gaygagak:** Kaz gibi aptal. (ÖDTAS. 120. Deliorman)
- gaygay:** Budala, aptal. (DS: Pirinçeşme, Malkara, İncecik -Tk.)
- gōdeli:** Gövdeli, cüsseli. (ÖDTAS. 124. Deliorman)
- gebeş(1):** Göbeği fazla sarkık kimse. (KİASV. Avcılar -Demirköy)
- gebeş(2):** Kısa boylu, şişman, göbekli. (DS: Gelibolu -Çkl.)
- gecere:** Sıska, zayıf. (DS: Babaeski -Krk.)
- gēcik:** Güzel, süslü, gercik. (ÖDTAS. 120. Deliorman)
- gēcikli:** Gercikli, süslü, cicili, bicili. (ÖDTAS. 120. Deliorman)
- gege:** Çelimsiz, zayıf kimse.
- geğercik:** Süslü, güzel, zarif, şık .Ben bugün geğercik bir kız gördüm. (DS: Bulgaristan göçmenleri, Saray -Tk.)
- gelgeç (1):** Direşmez, sebatsız (kimse). (DS: Lüleburgaz -Krk.)
- gelgeç (2):** Unutkan (kimse). (DS: Lüleburgaz -Krk.)
- gelgeç akıllı:** Unutkan, sonradan anımsayan kimse. (DS: Lüleburgaz -Krk.;BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
- gelgeç:** Unutkan kimse. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)
- gelinalcı:** Gelini götürmek için oğlan evinden gelen kimse.: Gelinalcı gibi em gittik em yattık. (KİMİKA.)
- gelinkız:** Nişanlı kız. (DS: Ayvacık -Çkl.)
- gercik:** Süslü, güzel, zarif, şık (kimse). (DS: Havsa -Ed.; Çavuşköy, Babaeski, Lüleburgaz -Krk.; Bukruva, Malkara -Tk.)
- gereñ:** Kaba (kimse). (DS: Sarıcaali, İpsala -Ed.)
- gerimli:** Gösterişli, yakışıklı, göz alıcı (kimse). (DS:Saray, Lapseki -Çkl.)
- gezente:** Çok gezen (kimse). (DS: Uzunköprü -Ed.; Ceylan , Lüleburgaz -Krk.; Saray -Tk.)
- gezenti:** Çok gezen, evde durmayan. (ÖDTAS. 122. Deliorman)
- gıcılı:** Aceleci (kimse). (DS: Hayrabolu -Tk.)
- gıflı:** Süslü : Şu kız çok gıflı. (DS: Bakacak, Biga -Çkl.)
- gibiz:** Zayıf, cılız. (DS: Gölcük, Bayramiç -Çkl.)
- gicük (1):** Çapkın erkek, zampara. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
- gicük (2):** Zevki için para harcamaktan kaçınmayan (kimse). (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)
- gite:** Kısa boylu (erkek). (DS: -Ed. ve çevresi)
- gōmedik:** Görmedik, görmemiş. (ÖDTAS. 124. Deliorman)
- goca:** Koca, ihtiyar. (EİA.25-294;KA. Kofçaz; EİA –Ed.)
- golun:** Babayığit, holigan. (ÖDTAS. 124. Deliorman)
- gozi:** İrıpçı, sahtekâr. (ÖDTAS. 124. Deliorman)
- gökmen:** Mavi gözlü (kimse). (DS: -Ed.)

görmedik: Görgüsüz. (DS: Lüleburgaz - Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

gözel: Güzel (AKA. Akıncılar -Vize; KA. Kofçaz)

guvalak: Sersem, budala. (DS: Lapseki -Çkl.)

gücük: Zampara, çapkın. (DS: Bulgaristan göçmenleri -Ed.; ÖDTAS. 127. Deliorman)

güvê: Güvey, damat. Güveyi. (VYAÖ. Vize; KA. Kofçaz; 5/17 BSYD. –Ahmetbey Beldesi/Lüleburgaz –Krk.; KrkKA./KÍASV.; EÍA –Ed.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; BKÇTA. Kircâli –Bul.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

güvende: Oyuncu kadın, çengi. (ÖDTAS. 128. Deliorman)

halaşa (1): Bakımsız hergele. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 130. Deliorman)

halaşa (2): Yaramaz insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 130. Deliorman)

hamîli: Etili butlu, dolgunca kadın. (ÖDTAS. 131. Deliorman)

hampur: Aptal, salak. (DS: Keşan -Ed.)

hanuk: İnatçı. (DS: Drama göçmenleri -İz.)

hasek: Dertli, hastalıklı (kimse). (DS: -Çkl.)

hasıl (1): Çalışkan, becerikli. (DS: -Çkl.; -Ed.; Rumeli göçmenleri -İz.)

hasıl (2): Şişman (kimse). (DS: -Ed.)

haşlak: Cılız, sıska, büyümemiş genellikle insan için. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

havara: İşsiz güçsüz adam, avare. (ÖDTAS. 132. Deliorman)

havrik: Tez etkilenen, aceleci. (ÖDTAS. 132. Deliorman)

hayın: Hayin, aksi, insan. (ÖDTAS. 132. Deliorman)

hayısız (1): Yararsız, erdemsiz. (ÖDTAS. 132. Deliorman)

hayısız (2): Zayıf, düşkün. (ÖDTAS. 132. Deliorman)

haymana (1): İşsiz, serseri. (DS: Beyçayır -Çkl.; Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

haymana (2): Tembel. (DS: Çavuşköy, Babaeski -Krk.)

hayta: Boşta gezen, serseri. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

hercimek: Çalışkan: Hercimek kadın. (DS: Rumeli göçmenleri, Yuvacık -Kc.)

hicran: Hırçın, kavgacı. (ÖDTAS. 133. Deliorman)

hımhım: Burundan, genizden konuşan (kimse). (DS: Lapseki -Çkl.)

hındıl: Üstübaşı yırtık perişan (kimse). (DS: -Ed.)

hıra (1): Cılız, çelimsiz, sıska. (DS: Şumnu, Bulgaristan; Üsküp, Yugoslavya)

hıra (2): Obur, çok yiyen (kimse). (DS: Gelibolu -Çkl.)

hışır(1): İnatçı. (DS: Ceylan, Lüleburgaz -Krk.)

hışır(2): Yaşı geçkin insan. (ÖDTAS. 133. Deliorman)

hutilici: Kurnazlık yapan. (ÖDTAS. 134. Deliorman)

hiyanet: Haset, kıskanç, aksi. (ÖDTAS. 134. Deliorman)

hillebaz: Hilebaz, kurnaz. (ÖDTAS. 134. Deliorman)

hillekâr: Hilekâr, kurnaz. (ÖDTAS. 134. Deliorman)

hıslı: Hırslı. (ÖDTAS. 133. Deliorman)

hizam: Yoksul. (DS: Rumeli göçmenleri -Brs.)

huvâda: Hovarda, çapkınlık yapan. (ÖDTAS. 135. Deliorman)

hümbül: Pis boğaz. (DS: Gülpınar, Kocagöz, Ayancık -Çkl.)

ımbıl: Hımbıl. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

ımbıla: Tembel, iş yapmak istemeyen, uyuşuk kimse. (KÍASV.)

ımsık: Sessiz, utangaç, sıkılğan, az konuşan (kimse). (DS: İnebolu -Çkl.)

ırıpçı: Yalancı, dolançı. (ÖDTAS. 137. Deliorman)

ırsız: Hırsız, başkasının malını çalan kimse. (VYAÖ. Vize; AKA. Akıncılar -Vize; KA. Kofçaz; HİKA. Hayrabolu; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

ısmık: Sessiz, utangaç, sıkılğan, az konuşan (kimse). (DS: Rumeli göçmenleri -Isp.; Rumeli göçmenleri, Bahçeli -Kc.; Bayramlı, Uzunköprü -Ed.; BSYD. –

Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 138. Deliorman)

ismuşık: Utangaç ve çekingen. (ÖDTAS. 138. Deliorman)

ıvıran: Nazlanan, cilve yapan kadın. (DS: -Tk.)

ızmırıklı: İsteksiz şekilde yemek yiyen zayıf kimse. (KİASV. Devletliagaç -Kofçaz)

ibretli: İri yarı, heybetli. (TMİKA.341/647)

ic güvê: İç güveyi. (KA. Kofçaz)

içêlikli: İtibarlı, sözü geçen, nüfuzlu. (ÖDTAS. 139. Deliorman)

igballı: Şanslı, kismetli. (ÖDTAS. 140. Deliorman)

igbalsız: Şansı olmayan, kısmetsiz, talihsiz. (ÖDTAS. 140. Deliorman)

ıgın: Argın, yorgun. (ÖDTAS. 137. Deliorman)

ihtiyâ: İhtiyar. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

ihtiyal: İhtiyar. (KA. Kofçaz)

ilence düşkünü: Yalnızca eğlenmek isteyen kişi, eğlence düşkünü. (ÖDTAS. 141. Deliorman)

ilez: Zayıf, düşkün. (ÖDTAS. 141. Deliorman)

iliz: Miskin, tembel, iş yapmaya istekli olmayan kimse. (KİASV. Malkoçlar -Kofçaz)

inmeli: Felç olmuş kişi. (ÖDTAS. 142. Deliorman)

intoroşçu: Çıkarıcı. (ÖDTAS. 142. Deliorman)

isannıklı: İnsanlık. İnsanca davranan kişi. (KİASV.; ÖDTAS. 143. Deliorman)

istekli: Sevgili. (HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

işen: Şen, neşeli. (ÖDTAS. 144. Deliorman)

işkilli: Kuşkulu, şüpheli. Kaba. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 145. Deliorman)

iştâli: İstekli, iştahlı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 145. Deliorman)

İtiya(r): İhtiyar. (ÖDTAS. 145. Deliorman)

İtiyar: İhtiyar, yaşlı. (AKA. Akıncılar -Vize; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

İttiyar: İhtiyar. (KA. Kofçaz)

İtyar: İhtiyar. (KİASV.)

izmeççi: Hizmetçi. Belli bir ücretle ev işlerini yapmak için tutulan kadın. (KİASV.)

kabalak: Az kaba, hafif kaba. (ÖDTAS. 147. Deliorman)

kabarık: Havalı, kibirli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman)

kabâtlı: Kabahatli, suçlu. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman)

kabâtsiz: Kabahatsiz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 147. Deliorman)

kaçâli kaçık: Akli kaçık, deli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 148. Deliorman)

kaçım: Telaşlı. (KİASV. Topçular -Kofçaz; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kâdaşlık (1): Kardeşlik. (ÖDTAS. 149. Deliorman)

kâdaşlık (2): Üvey kardeş. (ÖDTAS. 149. Deliorman)

kâdaşlık (3): Yaşça daha küçük dost. (ÖDTAS. 149. Deliorman)

kadın: Güzel, nazık. (KİASV.; ÖDTAS. 149. Deliorman)

kakavan(1): Ahmak ve inat insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 149. Deliorman)

kakavan(2): Düşüncesiz, bilgisiz, aptal adam. (DS:Babaeski –Krk, Saray –Tk.; BTGA.244:Gümülcine-Omurluköy)

kalingözlü: İnatçı. (HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kalp: Tembel. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 150. Deliorman)

kalpazan: Kalpazan. Haylaz, tembel adam. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 150. Deliorman; BKÇTA. Kircâli –Bul.)

kaltak: İffetsiz kadın. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 150. Deliorman)

kambır: Kambur. (KA. Kofçaz)

kambuk: Kılıbık adam. (DS:Sığircık, Uzunköprü -Ed.)

kancık: Kız. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 151. Deliorman)

kansıştı: Cimri, kıskanç. (ÖDTAS. 152. Deliorman)

kaparosçu: Kaparozcu. Çek koparcı, şarlatan. (ÖDTAS. 152. Deliorman)

kapçık azlı: Kapçık ağazlı. Boş konuşan, geveze kimse. (KİASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

karagöşçü: Karagözcü, sihirbas. (ÖDTAS. 153. Deliorman)

kāraman: İyiliksever, kahraman. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 153. Deliorman)

karamık: Esmer. (HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

karı (1): Kadın, avrat. (4/8 BSYD. - Ahmetbey/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 153. Deliorman; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

karı (2): Eş, zevce. (4/8 BSYD. - Ahmetbey/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 153. Deliorman)

kaşmēli: Gösterişli ve dilber. (ÖDTAS. 154. Deliorman)

kāt: Kart, yaşlı. (ÖDTAS. 154. Deliorman)

kavga kaşāsi: Kavga eden veya çıkartan. (ÖDTAS. 156. Deliorman)

kazak: Sakal bırakmamış orta yaşlı adam. (DS: Fili, Biga –Çkl.)

kedēli: Kederli, yaralı. (ÖDTAS. 158. Deliorman)

kefere: Gayr-i müslim. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kekemen: Kekeme. (ÖDTAS. 158. Deliorman)

kel (1): Saçı dökülmüş kişi. (ÖDTAS. 158. Deliorman)

kel (2): Asabi. (ÖDTAS. 158. Deliorman)

kemçik: Düzençi, fena adam. (DS: Lapseki –Çkl.)

kendiliksiz: Akli başında olmayan. (KİASV. Beğendik –Demirköy; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kıftı: Şakacı, komik, gülünç. (KİASV.; ÖDTAS. 161. Deliorman; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

kıfıcı: Komedyen, güldürü ustası. (ÖDTAS. 161. Deliorman)

kınnapçı: Çek koparcı, dolandırıcı, sahtekâr. (ÖDTAS. 162. Deliorman)

kıntık: Cimri, pinti, kıskanç. (ÖDTAS. 162. Deliorman)

kırapanıtı: İriyarı, adem azmanı. (ÖDTAS. 163. Deliorman)

kırık (1): Kadının yasalara ve törelere aykırı olarak ilgi kurduğu erkek sevgili. (DS: Lüleburgaz –Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kırnak (1): Çalınmış, süslü gezen kimse. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kırnak (2): Cilveli, oynak kadın. (DS: –Ed Ceylan, Lüleburgaz –Krk.; Saray –Tk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kıvrak: Çevik, tetik, çalışkan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kıyak: Güzel, biçimli, yakışıklı, düzgün giyimli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kıfli: Besili, bakımlı. (ÖDTAS. 164. Deliorman)

kıfsiz: Keyifsiz, rahatsız, hasta. (ÖDTAS. 164. Deliorman)

kikidek: Kikir kikir gülen, kikirdek. (ÖDTAS. 164. Deliorman)

kilinci: Yeni evlenen çift. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

kīnak: Kırnak. Güzel ve alımlı. (ÖDTAS. 162. Deliorman)

kōlü: Köylü. (ÖDTAS. 169. Deliorman)

kōlük: Körlük, fenalık. (ÖDTAS. 169. Deliorman)

kocaba: Büyük baba. (ÖDTAS. 165. Deliorman)

kocabba: Koca baba; amca. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

kocagarı: Kocakarı. (KA. Kofçaz)

kocoba: Koca baba. Halk dilinde dedeye verilen ad. (KİASV.)

kodoş: Söz taşıyan, çaşıtlık yapan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 166. Deliorman)

kōkak: Korkak. (ÖDTAS. 166. Deliorman)

kokona: Süsüne düşkün yaşlı kadın.

(*KrkKA./KİASV.*; *BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

kokoroz: Çok zayıf ve yıprak. (*ÖDTAS.*
166. *Deliorman*)

kokoyta: İlgisiz, umursamaz, habersiz.
(*ÖDTAS.* 166. *Deliorman*)

komşanne: Çocuk dilinde sık gidiş geliş
yapılan komşudaki anneye verilen ad.
(*KİASV.*; *BSYD.* –*Demirköy/Lalapaşa –Ed.*)

komşuba: Komşu baba. Halk arasında
komşu babaya verilen kısaltma ad.
(*KİASV.*)

kopuk: Züğürt, yoksul. (*ÖDTAS.* 168.
Deliorman)

kosa (1): Yiğit, kabadayı. (*ÖDTAS.* 168.
Deliorman)

kosa (2): Teke, hovarda, çapkın. (*ÖDTAS.*
168. *Deliorman*)

kovalak: Sersem, avanak. (*BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

koyaklı: Hoş, güzel. (*ÖDTAS.* 169.
Deliorman)

köse: Kısa insanlar için kullanılan bir tabir.
(*ÖDTAS.* 170. *Deliorman*; *KİASV.*; *BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –

Ed.; *BTGA.* 269: *Gümülcine-Kozlardere*)

kövlü: Köylü. (*KA.* *Koççaz*)

kudümuş: Kudurmuş. (*ÖDTAS.* 170.
Deliorman)

kuetli: Kuvvetli. (*BTGA.* 150: *Gümülcine-*
Hemetli)

kula(1): Sarışın, çok sarışın. (*BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –Ed.; *ÖDTAS.* 171.
Deliorman)

kula(2): Kumral. (*DS:* *Bulgaristan*
göçmenleri, Gölcük -Kc.)

kulleinci: Dalgacı, oyuncu. (*DS:* *Kumarlar*
, Bayramiç -Çkl.)

külü: Köylü. (*BSYD.* –*Demirköy/Lalapaşa*
–Ed.; *ÖDTAS.* 174. *Deliorman*)

kuma: Evli bir erkeğe gelen kadın. (*BSYD.*
–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; *ÖDTAS.* 171.
Deliorman)

kunturatlı: Resmi nikâhlı. (*ÖDTAS.* 172.
Deliorman)

kunturatsız: Resmi nikâhı olmayan.
(*ÖDTAS.* 172. *Deliorman*)

kureşli: Moralli, şen. (*ÖDTAS.* 172.
Deliorman)

kureşsiz: Moralsiz, neşesiz, üzgün.
(*ÖDTAS.* 172. *Deliorman*)

kurgaf: Kuru, zayıf, cılız. . (*DS:*
Büyükaltıtağaç, Kavaklı -Ed. Lüleburgaz,
Çavuşköy, Babaeski -Krk., Saray, Tk.;
Beyçayırı, Ezine, Çkl.)

kuru: Zayıf. (*BSYD.* –*Demirköy/Lalapaşa –*
Ed.; *ÖDTAS.* 172. *Deliorman*)

kurucu (1): Bina ustası, inşaatçı. (*ÖDTAS.*
172. *Deliorman*)

kurucu (2): İlk yapan. (*ÖDTAS.* 172.
Deliorman)

kuşku (1): Çevik, atik. (*DS:* *Müstecep,*
Malkara Tk.)

kuşku (2): Uyanık, kurnaz. (*DS:* *Müstecep,*
Malkara Tk.)

kuvatlı: Kuvvetli. (*BTGA.* 331: *Gümülcine-*
Kardere)

kümüük: Basık burunlu. (*DS:*
Büyükdoğanca, Kavaklı, Ed.)

lab dudak: Kalın ve sarkık dudaklı adam.
(*ÖDTAS.* 105. *Deliorman*)

lafçı: Lafçı, konuşkan. (*BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –Ed.; *ÖDTAS.* 177.
Deliorman)

lafkacı: Satıcı, kantinci. (*ÖDTAS.* 177.
Deliorman)

lalik: Dilsiz. (*DS:* *Alpullu, Karıştıran -*
Krk.)

langırdak: Çok ve bağırarak konuşan. (*DS:*
Ayvacak -Çkl)

lapdudak: Kalın dudaklı. (*BSYD.* –
Demirköy/Lalapaşa –Ed.; *ÖDTAS.* 178.
Deliorman)

lengerli: Ağır başlı, onurlu. (*DS:* *Lapseki –*
Çkl.)

link link: Eşkin, hızlı. (*ÖDTAS.* 179.
Deliorman)

longu: Yüksek boylu adam. (*ÖDTAS.* 179.
Deliorman)

loş: Güçsüz, gevşek. (*ÖDTAS.* 179.
Deliorman)

loşkurtu: Elinden bir şey gelmeyen,
beceriksiz. (*DS:* *Kirişhane -Ed.*)

löküş: Lök gibi oturan. (*ÖDTAS.* 179.
Deliorman)

löş: İşini düzenli yapmayan, şaşkın, dağınık. (DS: *Lapseki -Çkl.*)

lungur: Elinden iş gelmeyen, beceriksiz, ağır davranışlı kimse. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*)

lümbe: Hazırcı, tembel insan. (KİASV. *Topçular -Kofçaz*)

lüpçü (1): Hazır yiyici, beleşçi kimse. (DS: *Fili, Biga, Lapseki -Çkl.*)

lüpçü (2): Rüşvet alan kimse. (DS: *Fili, Biga -Çkl.*)

mabbetçi: Muhabbetçi. (ÖDTAS. 181. *Deliorman*)

mācir: Muhacir. (BTGA.195: *Gümülcine-Kuzuren*)

mācup: Mahcup. (İİA)

mādur: Mağdur. (ÇVYAÖ)

māfetli: Marifetli, becerikli. (ÖDTAS. 181. *Deliorman*)

māfetsiz: Marifetsiz, becerisiz. (ÖDTAS. 181. *Deliorman*)

mamata: Kısa boylu, bodur (DS: *-Ed.*)

mānacı: Çok kusur bulan ve knayan. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 183. *Deliorman*)

manat: Yaygaracı. (DS: *Selanik göçmenleri, Karşıyaka -Iz.*)

manav: Anadolu'dan gelmiş göçmen. (ÖDTAS. 183. *Deliorman*)

mancararak: Çakır gözlü (kimse). (DS: *-Ed.*)

mangafa: Aptal, kafasız. (ÖDTAS. 183. *Deliorman*)

manguş: Yalancı, sahtekâr. (ÖDTAS. 183. *Deliorman*)

mank: Sersem, ahmak. (DS: *Sarıcaeli -Çkl.*)

mayık: Yaramaz, yılışık. (DS: *Çengelli, Lüleburgaz -Krk.*)

maymaşık: Tembel, uyuşuk. (DS: *Şumnu, Bulgaristan*)

maymın iştâli: Her şeye çabuk bıkan. (ÖDTAS. 185. *Deliorman*)

maytapçı: Şakacı, dalga geçen. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 185. *Deliorman*)

maznik: Şımarık. (DS: *-Ed.*)

meçik: Enerjik, hızlı (kimse). (TVMA)

merümetli: Merhametli, insaflı. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 186. *Deliorman*)

merümetsiz: Merhametsiz. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 186. *Deliorman*)

meret: Uğursuz, hayırsız. (DS: *Saray -Tk.*)

mezgeldek: Düşüncesiz, aptal. (DS: *Lapseki -Çkl.*)

mıktır: Cimri. (DS: *-Ed. köyleri*)

musmul: Temiz, derli toplu. (*İpkaiye, Biga, Lapseki -Çkl.*)

mızır (1): Mızır. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 187. *Deliorman*)

mızır (2): Becerikli ve gayretli. (ÖDTAS. 187. *Deliorman*)

milâyim: Mülayim, yumuşak huylu. (TMİKA.221/217)

misavirci: Misafirperver. (KEİYKAD)

misikin: Pis, kirli, pasaklı. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 188. *Deliorman*)

mizla: İştahsız, mız mız (kimse). (TVMA)

moko: Fena, kötülük yapmaya meğilli insan. (KİASV.)

momaç: Aptal, sersem. (DS: *Karakarlı, Hayrabolu -Tk.*)

mos: Kızgın, öfkeli, küs. (ÖDTAS. 189. *Deliorman*)

motuk: Kısa boylu. (DS: *Lüleburgaz -Krk.; BSYD. -Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

moymulu: Konuşmaya üşenen, kaba adam. (ÖDTAS. 189. *Deliorman*)

mozıra: İşe yaramaz anlamında kullanılan bir argo kullanım. (BTGA.372: *Gümülcine-Taşkınlar*)

mürşe: Kirli, pis (kimse). (*Rumeli göçmenleri -Brs.*)

mütekip: Rüşvetçi. (TMİKA.191/65)

nadâli: Nadarlı, güleç, şen. (ÖDTAS. 191. *Deliorman*)

nâfile: Kötü, fena. (ÖDTAS. 191. *Deliorman*)

nalet: Ters, nâlet. (BSYD. *-Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 191. *Deliorman*)

namıslı: Namuslu, dürüst. (ÖDTAS. 192. Deliorman)

namıssız: Namussuz, iffetsiz. (ÖDTAS. 192. Deliorman)

namkör: İyilik bilmeyen, nankör. (KEİYKAD; ÖDTAS. 192. Deliorman)

nekes: Pinti, cimri. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 193. Deliorman)

nişanlı: Nişanlı. (KA. Kofçaz; ÖDTAS. 193. Deliorman)

nikâli: Nikâhli. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 193. Deliorman)

ocaktan: Soylu, duygu, düşünce ve davranışları ince olan. (DS: Ed.; Malkara -Tk.)

oflas: İyi, güzel, eksiksiz, tam. (DS: Lâpseki -Çkl.)

olçum: Doktorluk taslayan adam. (ÖDTAS. 197. Deliorman)

onat: İyi yaradılışlı, namuslu. (DS: Biga -Çkl.)

otdağcı: Başkalarının sırtından geçinen, bir şeyi parasız ve emeksiz elde eden. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

öbe: Bilgiçlik taslayan, her şeye karışan. (DS: Beyçayır, Lâpseki -Çkl.)

öddek: Korkak. (DS: Hayrabolu -Tk.)

ödek: Korkak. (DS: Ezine köyleri -Çkl.; -Ed.; Lüleburgaz -Krk.; Vize, Hisar, Hayrabolu -Tk.)

ödelek: Korkak. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

ödenek: Korkak. (DS: -Ed.)

ödük: Korkak. (DS: Yunanistan göçmenleri, Ağrakos, Suşehri -Sv.)

öğülü: Tanınmış, iyi bilinen, ünlü. (DS: Rumeli göçmenleri, Aslıhan, Uzunköprü -Ed.)

önayak: Kılavuz, önder. (DS: Kavaklı -Ed.; Lüleburgaz -Krk.)

öndüç (1): Haberci, muştucu. (DS: Rumeli göçmenleri -Brs.)

öndüç (2): Başta yürüten. (DS: Lapseki -Çkl.)

ötlek: Korkak. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

övecik: Acelecî. (DS: Koruoba, Biga -Çkl.)

özge: Şakacı. (DS: Araplı, Şarköy -Tk.)

özü yufka: Acıma duygusu çok olan, yumuşak yürekli. (DS: -Çkl.)

pahal (1): Hain. (DS: Ezine -Çkl.)

pahal (2): İnatçı. (DS: Bayramiç -Çkl.)

palaçor(1): Düzensiz, dağınık adam. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 206. Deliorman)

palaçor(2): Aptal, her işi yüzüne gözüne bulaştıran. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

palaz: Zayıf, güçsüz. (DS:Rumeli göçmenleri-Ed.)

parpıl: Kendine bakmayan, dağınık ve düzensiz (kimse). (DS: Rumeli göçmenleri -Krk.)

peşkünlü: Çokbilmiş. (DS: Rumeli göçmenleri, Boziyük -Bil.)

pıçırık: Ufak, küçük, sıska, çelimsiz, bıcırık. (BTGA. 331:Gümülcine-Kardere)

pişkin: Olgun, görgülü adam. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 213. Deliorman)

poltelik: Uğursuz zamanda doğan (kimse). (EİA.48-21)

popaz (1): İslam'ın gereklerine uymayan, saçı sakalı karışık. (KİMİKA.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa Ed)

popaz (2): Uzun sakallı erkek. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 214. Deliorman)

poran: Yıpranmış, bitkin: Ahmet ağanın öküzü çok poranladı. (DS: Tavaklı, Geyikli, Ezine -Çkl.)

pusarik: Asık suratlı, yüzü gülmeyen: Pusarik suratlı herif. (DS: -Ed.)

püsleme: Tembel, beceriksiz. (DS: -Ed.)

râtsiz: Rahatsız, hasta. (İİA)

sadıç (1): Besleme kız, ahretlik. (DS:Kızılcıkdere -Krk.)

sadıç (2): Yakın, candan arkadaş. (DS:Fili, Biga –Çkl.)

sağıcı: Parayla tutulan ve ölünün arkasından yüksek sesle ağlayan kadın, ağıtçı. (DS: Kaz, Lâpseki -Çkl.)

sağırlak: Samimi. (BKÖBTGA)

salapan: Sünepe, kötü giyimli, perişan. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

salkı: Gevşek, yumuşak. (DS: Lapseki, Kemallı -Çkl.)

salma: Başboş, serbest. (DS: Lüleburgaz -Krk.; Çorlu -Tk.)

saltabaş: Başboş, serbest (kimse). (BKÖBTGA)

sampı: Aptal, sersem, budala. (DS: Kemallı, Ezine, Çavuşlu, Bayramiç -Çkl.; -Ed.)

sangama: Aptal, sersem, şaşkın. (DS:Pınarbaşı, Bayramiç, Sayracık, Sarıcaeli -Çkl.)

sanpul: Aptal: Ahmet'e bak sanpul sanpul geliyor. (DS:- Ed.)

sapma: Başka bir yerden gelip, mal mülk alarak yerleşen kimse. (DS: Enez -Ed.)

sār: Sağır. (BTGA. 334:Gümülcine-Kargılı Sarıca)

saray çıkması: Saraydan ayrılmış padişah kadınları için kullanılan bir tabir. (TMİKA.203755)

sataşan: Yağmura tutulan. (DS: Lapseki -Çkl.)

sava : Topal. (DS: Çukuryurt, Saray, -Tk.)

savak (1): Aptal, şaşkın. (DS: Biga -Çkl.; Malkara -Tk.)

savak (2): Topal. (DS: Çukuryurt, Saray -Tk.)

savruk: Dağınık, dikkatsiz. (DS: Lüleburgaz, -Krk.),

selçik: Beceriksiz, kırıp dökücü kimse, sakar. (DS: Gelibolu -Çkl.)

selki: Sorumsuz, dikkatsiz (DS: Malkara -Tk.)

seme: Aptal, sersem, budala. (DS: İpsala -Ed.; Lüleburgaz -Krk.; Yaylagöne, Malkara, Kumbağ -Tk.)

serbes: Serbest. (BTGA. 378:Gümülcine-Satiköy, KBMİKAİ54/19)

serhoş: Sarhoş. (BTGA. 187:Gümülcine-Kırvakıfköy)

seri: Diri, sağlıklı, dinç kimse. (DS: Kemallı, Ezine -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.)

seroş: Sarhoş. (BTGA. 143:Gümülcine-Yuvacılı)

sezeğen: Tez sezen, tez duyan, duyarlı. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

sıktı: Cimri. (DS: Fili, Biga -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.)

sıkra: Cimri. (DS: -Ed.)

sınaşık: Alışkın. (DS: -Ed.; Lüleburgaz -Krk.)

sıngın (1): Bakımsız, zayıf. (DS: Ezine -Çkl.)

sıngın (2): Bıkkın, usanmış. (DS: Ceylan, Lüleburgaz -Krk.)

sıngın (3): Çekingen, ürkek. (DS: Pınarbaşı, Bayramiç -Çkl.)

sıngın (4): Gözü korkmuş, sinmiş kimse. (DS: Krk.)

sınık: Soluk, renksiz. Sınık benizli. (DS: Bergaz, Ezine -Çkl.; -Ed.; Hayrabolu -Tk.)

sırsıl: Korkusuz, saldırgan. (DS: -Çkl.)

sıyrık: Utanmaz, yüzsüz, bilgisiz kimse. (DS: Lâpseki -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.; Hayrabolu -Tk.)

similti (1): Aptal. (DS: Çengelli, Lüleburgaz -Krk.)

similti (2): Beceriksiz (DS: Çengelli, Lüleburgaz -Krk.)

simisar: Tütün tüccarını gezdiren aracı kişiye verilen ad. (Gümülcine/ BSYD)

sinelce: Çekingen, ürkek insan. (DS: Vize -Krk.)

sipsi: Yüzü uzun, kafası sivrice kimse. (DS: Vize -Krk.)

sir: Gülünç, eğlenceli. (EİA.35-47)

sireşik: Buruşuk. (DS: -Çkl.)

sokak süpürgesi: Çok gezen kadın. (DS: Ed.)

sokur: Kör. (DS: Geyikli, Ezine -Çkl.; Şumnu, Bulgaristan)

sörpük : Uyuşuk, dalgın kimse. (DS: Krk.)

sümsük: Aptal, mıymıntı, sünepe. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

sümtük (1): Arsız, açgözlü, başkasının yediğinden isteyen. (DS: -Çkl.)

sümtük (2): Herşeye karışan. (DS: Hayrabolu -Tk.)

sündük (1): Aptal, mıymıntı, sünepe. (DS: Fili, Biga, Gelibolu -Çkl.; Lüleburgaz -Krk.; -Ed.)

sündük (2): Sessiz, sakin (kimse). (BKÖBTGA)

sünetli: Sünetli. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 234. Deliorman)

sünetsiz: Sünnetsiz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 234. Deliorman)

sürtük: Arsız, yüz­süz, aç­göz­lü. (DS: Fili, Biga -Çkl.)

sürüntü: Yokluk ve sıkıntı nedeniyle ezilen kimse. (DS: Bulgaristan göçmenleri -Ed.)

şaful: Düşüncesiz. (DS: Durali, Kumarlar, Bayramiç -Çkl.)

şakacı: Şaka ve espri yapmayı seven insan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 237. Deliorman)

şalatan: Şarlatan, üçkâğıtçı. (ÖDTAS. 237. Deliorman)

şaltaq/şaltak: Yaygaracı. (DS: Lâpseki -Çkl.)

şapşal (1): Şaşkın, beceriksiz, alık. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; DS: Lüleburgaz –Krk.)

şapşal (2): Saçma sapan konuşan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 238. Deliorman)

şapşalak: Boş ve ahmakça konuşan. (ÖDTAS. 238. Deliorman)

şaşal: Şaşı. (BTGA. 445:Gümülcine-Domruköy)

şayka: Eşkiya. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

şefsiz: Şerefsiz. (HİKA. Hayrabolu)

şebek: Maskara. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

şebelek: Maskara. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

şeke(r): Çok sempatik insan. (ÖDTAS. 239. Deliorman)

şengil: İç tenlikli, candan davranışlı. (DS: Lâpseki -Çkl.)

şeremet: Çalışkan, becerikli, eli çabuk, çevik. (DS: Beyçayır -Çkl, Lüleburgaz –Krk, Bulgaristan.; ÖDTAS. 239. Deliorman)

şeytan kılı: Geçimsiz insanlar için kullanılan bir benzetme. (TMİKA.223/256)

şillik: Şillik. Hafif kadın. (8/12 BSYD. – Hamitabat/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

şımşırım: Sırılsıklam, çok terli. (DS: Sultanköy, İpsala -Ed.)

şırfıntı: Şırfıntı. Hafif kadın. (8/12 BSYD. – Hamitabat/Lüleburgaz –Krk.; BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

şifinti: Şırfıntı, hafif kadın. (ÖDTAS. 239. Deliorman)

şişkin (1): Dargın. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

şişkin (2): Onurlu, kibirli. (DS: Lapseki -Çkl.)

şitan: Kurnaz ve uyanak kişi. (ÖDTAS. 240. Deliorman)

şitanın kıc bacā: Çok kurnaz kişi. (ÖDTAS. 240. Deliorman)

şorolopçu: Eğlendiren neşelendiren insan. (KİASV.)

şüpelî: Şüpheli, kuşkulu. (ÖDTAS. 241. Deliorman)

tahtasakal: Gür sakallı. (DS: Lâpseki -Çkl.)

takavit: İhtiyar, yaşlı, emekliliği hazır. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 244. Deliorman)

taktuk: Düşkün, rahatsız. (ÖDTAS. 244. Deliorman)

tâli: Dağlı. (KBMİKAİ.58/37)

tanişık: Bildik, ahbap. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

tapa: Kısa boylu insan, cüce. (ÖDTAS. 245. Deliorman)

tarakçı(1): Saldırgan, yırtıcı kişi. (ÖDTAS. 245. Deliorman)

tarakçı(2): Koyun yünlerini eğirmeden önce tarayan kişi. (BTGA. 30:Gümülcine-Bayatlı)

tarışçı: Taraş yapan kişi, başakçı. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. Deliorman)

târatlı: Taharetli. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. Deliorman)

târatsız: Taharetsiz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 245. Deliorman)

tarikât: Uyanık, kurnaz. (ÖDTAS. 245. Deliorman)

taslak: Görüntü­şü düzgün olmayan, kaba saba. (DS: Fili, Biga -Çkl.)

tatalacı: Tatula otu tohumunu sigara arasına koyarak içen kimse. (DS: Ayvacık -Çkl.)

tatalı: Takkeli, şapkalı. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 246. Deliorman)

tātasız: Akli veya dengesi bozuk. (ÖDTAS. 247. Deliorman)

taya: Dadı, çocuk bakıcısı. (ÖDTAS. 247. Deliorman)

tek: Uslu. (DS: Lâpse-Çkl.)

tekdamar: Zayıf, cılız. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

tekürlü: Nişanlı. (DS: Ezine -Çkl.)

telci kadın: Düğün öncesinde gelini düğüne hazırlayan, onu süsleyen kadın. (KİASV. Topçular -Kofçaz)

telci: Gelin başı süsleyen (kimse). (DS: -Ed.; BTGA. 156:Gümülcine-Kovanlık)

tēli: Terli, terlemiş. (ÖDTAS. 248. Deliorman)

telli: Terli. (BTGA. 39:Gümülcine-Bulatköy), *tezmek:*. Bulunduğu yerden ya da sürüden ayrılıp uzaklaşan insan için kullanılan bir söz.(DS: Mormat, Ezine – Çkl.)

temerik: Çalışkan, becerikli, işbilir. (DS: Evreşe, Gelibolu -Çkl.)

tendiris: Tendürüst, dinç. (ÖDTAS. 248. Deliorman)

teşkel: Büyük karınlı (kimse). (DS: -Krk.)

tetemek: Karar vermekte güçlük çeken, ikilemde kalan kimse. (KİASV.)

tetik: Uyanık, açık göz. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; DS: Biga-Çkl.;Lüleburgaz -Krk.)

tevekel: Düşüncesiz, aptal, salak. (TVMA)

tezekli: Gayrimüslim, taharetsiz. (ÖDTAS. 249. Deliorman)

tellak: Gelinleri süsleyen kişi. (HİKA. Hayrabolu)

tıkansak: Utangaç, sıkılğan. (DS: Gedik, Bayramiç -Çkl.)

tıkız (1): Zengin, varlıklı insan. (ÖDTAS. 249. Deliorman)

tıkız (2): Güçlü, dayanıklı. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

tıknefes: Nefes darlığından mustarip olan, nefesi tikanan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 249. Deliorman; TMİKA.328/220)

tumbasak: Az konuşan, sessiz. (DS: Bigadiç -Çkl.)

tımsık: Çekingen, utangaç. (DS: -Çkl.)

tırandaz: Titiz, temiz, süslü giyinen. (DS: -Ed.)

tılki:Kurnazlık bilen insan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 250. Deliorman)

tirit: Titrek yaşlı insan. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 251. Deliorman)

toksak: Tutuk, çekingen. (ÖDTAS. 251. Deliorman)

tokuç: İki üç yaşında çocuk. (DS: Karaağaç -Ed.)

tombadı: Şişman, kısa boylu. (DS: Rumeli göçmenleri -Brs.)

tombik: Şişko, toraman, kilolu. (BSYD. – Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 252. Deliorman)

tonguç: En küçük çocuk. (DS: -Ed.; Çorlu -Tk.)

topçukal: Kıza dünür giden kimse. (DS: Galata, Bayır, Gelibolu -Çkl.)

tor(1): Tutuk, idmansız. (ÖDTAS. 252. Deliorman)

tor(2): Toy, işe alışkın olmayan (insan ya da hayvan için). (DS: Bayramiç -Çkl.; Ceylân, Lüleburgaz -Krk.)

tor(3): Ürkek, çekingen, durgun, utangaç. (DS: Bayramiç -Çkl.; -Ed.; İbribey, Malkara -Tk.)

toralak: Donsuz. (DS: Sultanköy, İpsala -Ed.)

torko: İşe yaramaz ahmak, serseri. (KİASV.)

torlak (1): Donsuz, çıplak. (DS: Yeniköy, Kızanlık göçmenleri, Manyas, Bandırma, -Ba.; İbriktepe, Sultanköy, İpsala -Ed.)

torlak (2): Toy, işe alışkın olmayan kişi. (DS: Lâpseki -Çkl.; Çorlu -Tk.)

tölek: Kurnaz açık göz, düzensiz. (DS: Gelibolu -Çkl.)

tömbel: Tembel, haylaz. (ÖDTAS. 253. Deliorman)

tuğyan: Şişman, semiz. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

tumbul: Tombul, şişmanca. (BTGA. 439:Gümülcine-Hacıköy)

tuna: Yavru (insan için). (DS: -Çkl.)

tūsüz: Henüz tüylenmemiş. (ÖDTAS. 256. Deliorman)

tutak: Cimri, tutumlu. (ÖDTAS. 254. Deliorman)

tutaş: Henüz evlenmemiş kız. (DS: Şumnu, Bulgaristan)

tutkun(1): Zengin, paralı. (ÖDTAS. 254. Deliorman)

tutkun(2): Birine tutulmuş olan, aşık. (ÖDTAS. 254. Deliorman)

tutuk: Felçli. (BTGA. 420:Gümülcine-Karagözlü)

tutumnu: Tutumlu. (ÖDTAS. 255. Deliorman)

tutuşuk: Erkek meraklısı kız, ateşli kadın. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 255. Deliorman)

tuyan (1): Semiz, şişman. (DS: Lüleburgaz -Krk.; KİASV. Malkoçlar –Kofçaz; ÖDTAS. 255. Deliorman)

tuyan (2): Zengin. (DS: Kumbağ-Tk.)

tülek: Kurnaz açığız, düzenci. (DS: Kumarlar, Bayramiç -Çkl.)

tülümen: Kaba saba (kimse). (DS: Şumnu, Bulgaristan)

tüyan: Şişman. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

uçkun (1): Becerikli, eli tez. (DS: Fili, Biga -Çkl.)

uçkun (2): Yaramaz, çapkın. (DS: Bulgaristan Türkleri)

uğru: Hırsız, yolkesen. (DS: Ezine -Çkl)

uğuz: Ahmak, bön, saf. (DS: Lapseki -Çkl)

ũkek: Ürkek, korkak. (ÖDTAS. 263. Deliorman)

ukul kızanı: Öğrenci. (BTGA. 367:Gümülcine-Mehrikoz)

ulamak: Utangaç. (DS:Ed., Lüleburgaz köyleri, Krk.)

ulok: Kötürüm. (DS: Rumeli göçmenleri -İst.)

uluca: Aile büyüğü. (DS: -Çkl.)

uluz: Yaramaz, zararlı, yoldan çıkmış insan. (DS: Lüleburgaz -Krk.)

umranu: /Pom.i./ Ölü. (BTGA: BSYD)

unsuz: Doyumsuz. (EİA.46-64–Ed.)

urangacı: Yağmacı, talancı. (ÖDTAS. 258. Deliorman)

ũrsuz: Uğursuz. Kendinde uğursuzluk bulunan, yomsuz, kadersiz, meymenetsiz. (KİMİKA.; KİASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

uruk: Vuruk. Büyüyüp gelişmemiş. (KİMİKA.)

usalı: Tasalı, kaygılı. (ÖDTAS. 259. Deliorman)

uslu: Edepli, terbiyeli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 259. Deliorman)

usturuplu: Ustalık, yollu, yordamlı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 259.)

ũsüs: Öksüz. (BTGA. 426:Gümülcine-Nurçalı,KPMİKAİ.31/2)

ũsüz: Öksüz. (BTGA. 54:Gümülcine-Çepelli, EİA.30-9; ÖDTAS. 264. Deliorman; KİMİKA.; KİASV.; VYAÖ.

Vize; 4/9 BSYD. –Ahmetbey/Lüleburgaz –Krk.; EİA –Ed.; BKÇTA. Kircāli –Bul.)

usüz: Öksüz. (KBMİKAİ.52/46)

uşaklı: Çocuklu. (ÖDTAS. 259. Deliorman)

uyanık: Açık, dışarıdan haberdar olan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

uyga: Kolay uzlaşılabilen, geçimli, uysal: Senin didiğini gibi olsun. Ben uyaroğluyum. (DS: Deliorman; Bulgaristan)

uykucu: Uyumayı seven, çok uyuyan. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 260. Deliorman)

uyuntu(1): Kişiliksiz, onun bunun ardına takılan, serseri, tembel, uyuşuk (insan ve hayvan için). (DS: Biga, Lapseki -Çkl)

uyuntu(2): Tembel ve yaramaz adam. (BSYD.–Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 260. Deliorman)

uyur ümmet: İlgisiz ve bilgisiz kişi. (ÖDTAS. 260. Deliorman)

uyvaşık: Hareketleri tutuk, uylaşık. (ÖDTAS. 260. Deliorman)

uz: Doğru, temiz, uslu, dikkatli (kişi için). (DS: Emeşe, Biga -Çkl.; Lüleburgaz, Vize -Krk.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

uzun āmak: Boyu uzun, akli kısa olan kimse. (ÖDTAS. 261. *Deliorman*)

üksüs: Öksüz. (BTGA. 338:Gümülcine-Çalabıköy)

ümüzlü: Ümitli. (ÖDTAS. 264. *Deliorman*)

üsüz: Öksüz. (BTGA. 57:Gümülcine-Gerdeme)

üşengen: Tembel. (DS: -Tk.)

ütek: Korkak, ürkek. (DS: -Çkl. ve çevresi)

ütük: Çok ve çabuk üşüyen, ateş başından ayrılmak istemeyen. (DS: -Ed.)

üvëyt: Yabancı, üvey. (BTGA.

17:Gümülcine-Baraklı)

üytük: Çok ve çabuk üşüyen, ateş başından ayrılmak istemeyen. (DS: *Romanya*

göçmenleri -Tk.),

vakıtlı: Maddi durumu iyi olan. (ÖDTAS. 265. *Deliorman*)

veran: Zayıf (insan). (BKÖBTGA)

verek(1): Cömert, veren, kıskanmayan.

(BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*;

ÖDTAS. 265. *Deliorman*)

verek(2): Eşcinsel. (DS:*Selanik*)

verelli: Eliaçık. (DS: *Ed.*)

veren: Zayıf (insan). (BKÖBTGA)

veres: Sıska. (DS: *Çorlu -Tk.*)

virinik: Zayıf, çelimsiz. (DS: *Yenimuhacir -Ed.*)

vuruk: Büyüyüp gelişememiş. (DS: *Fili, Biga -Çkl.*)

yaklu: Yavuklu, sevgili. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*)

yalabık(1): Tüysüz (delikanlı). (DS: *Tunaboyu, Bulgaristan*)

yalabuk(2): Güzel, yakışıklı, sevimli. (DS: *Gelibolu -Çkl.*)

yalinkat: İnce, narin (kimse). (DS: *Ceylân, Lüleburgaz Krk*)

yalpak (1): Dalkavuk, yüze gülcü, yalancı. (DS:*Lâpseki, Çkl.*)

yalpak (2): Gülyüzlü, şen, sevimli. (DS -*Ed.*; *Hayrabolu Tk.*)

yalpak(3): Sevecen, konuşkan. (ÖDTAS. 269. *Deliorman*)

yampiri: Dürüst davranmayan kişi. (DS: *Dağobası, Bayramiç -Çkl.*)

yanaz/ yañaz (1): Geveze. (DS: *Alyas, Lâpseki -Çkl.*)

yanaz/ yañaz (2): Ters, huysuz, inatçı. (DS: *Bayramiç -Çkl.*)

yanık: Sevdalı. (DS: *Fili, Biga -Çkl.*)

yankabız: Tembel. (DS: *Ezine -Çkl.*)

yansak: Geveze, densiz, yersiz konuşan. (DS: *Lâpseki Çkl.*)

yañşaq/ yanşak: Geveze, densiz, yersiz konuşan. (DS: *Vize -Krk.*; -*Tk.*)

yapalak (1): Kabarık saçlı. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yapalak (2): Çirkin. (ÖDTAS. 271. *Deliorman*)

yapıntı: Dedikoducu, ortalık karıştran. (DS: *İpsala -Ed.*)

yatıkın: Alışkın, usta, becerikli. (DS: *Lüleburgaz -Krk.*)

yavaş (1): Sakin, sessiz (kimse). (KİASV.; *HİKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yavaş (2): Ağırbaşlı, halim selim. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 273. *Deliorman*)

yavaş (3): Sessiz, ağır. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 273. *Deliorman*)

yavıklı: Sevgili. Yavuklu. (*KrkİS.*; ÖDTAS. 273. *Deliorman; BKÇTA. Kırcalı -Bul.*)

yavkı: Sevgili. Yavuklu. (ÖDTAS. 273. *Deliorman*)

yavuklu: Sevgili. (22/15 BSYD. -*Karabayır/Babaeski -BKŞÇ.*; *KA. Kofçaz; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yere bakan: Sinsi, iki yüzlü. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yılan: Kötü insan. (BSYD. –*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*; ÖDTAS. 276. *Deliorman*)

yılgın: Bıkkın. (BSYD.–*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yılışık: Şımarık. (BSYD.–*Demirköy/Lalapaşa -Ed.*)

yımşaklık: Kaba, sert olmayan. (ÖDTAS. 276. *Deliorman*)

yıprak: Yıpranmış, vaşlanmış. (RKABKA. *Kubrat -Razgrad/Bul.*)

yokun alt yanı: Çok fakir, fakirin fakiri. (ÖDTAS. 278. *Deliorman*)

yoluk: Saçı başı dağınık, düzensiz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

yürük: Hızlı konuşan. (ÖDTAS. 280. Deliorman)

yüssüz: Yüzsüz, arsız, utanmaz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 281. Deliorman)

zabın: Zebun, zayıf, arık. Aç. (ÖDTAS. 283. Deliorman; RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

zakoncu: Kanunlara uyan insan. (ÖDTAS. 283. Deliorman)

zanātsiz: Mesleksiz, işsiz. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 284. Deliorman)

zapaçit: Rum.i. Zapaçit. Sersem, deli, şaşkın. (ÖDTAS. 284. Deliorman)

zapsız: Zapsız, avare, denetimsiz. (ÖDTAS. 284. Deliorman)

zarācı: Sürekli zarara sebep olan kişi, zararlı. (ÖDTAS. 284. Deliorman)

zemāne: Genç, reşit insan. (ÖDTAS. 285. Deliorman)

zeman: Küçük çocuk. (RKABKA. Kubrat –Razgrad/Bul.)

zengen: Zengin. (KPMĪKAĪ.45/30)

zıpçıklı (1): Zıpçıklı. (ÖDTAS. 285. Deliorman)

zıpçıklı (2): Yeni türedi, fırsatçı. (ÖDTAS. 285. Deliorman)

zibidi: Kıskaç, pinti. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 286. Deliorman)

zibidi (2): Parasız, işsiz, başıboş, kötü giyimli. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

zıdeli: Zırdeli, aşırı deli, çılgın. (ÖDTAS. 285. Deliorman)

zınsiz: Zihinsiz, akılsız. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 286. Deliorman)

zoplama: Terbiyesiz, şımarık insan.: Yol üstünde u vakit u zulumlan ras geldik ama ne zopalama kızan aman ne zoplama kızan. (KĪASV. Terzidere -Kofçaz)

zorlu: Güçlü, dayanıklı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

zulum (1): Yaramaz çocuk.: Ēey be seni zulum gelirse urayı bak kırcama kafanı zulum çıkardığı. (KĪASV.; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

zulum (2): Yaramaz. (HĪKA. Hayrabolu; BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.)

zulum (3): Kötü, baskıcı. (BSYD. –Demirköy/Lalapaşa –Ed.; ÖDTAS. 286. Deliorman)

zūt: Zügürt, fakir, yoksul. (ÖDTAS. 287. Deliorman)

KAYNAKÇA

- AKCAN Nurcan (1992). **Edirne İli Keşan, Enez İlçeleri ve Yenice Köyü Ağız Derlemeleri**, Bitirme Tezi.
- AKDUR Derya (2004). **Çorlu ve Yöresinin Ağız Özellikleri**, Bitirme Tezi.
- AKSAN Doğan (1996). **Türkçenin Sözcük Varlığı**, Engin Yayınevi, Ankara.
- AKSAN Doğan (1997). **Anlambilim**, Engin Yayınları, Ankara.
- AKSAN Doğan (1998). **Her Yönüyle Dil**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- AKSAN Doğan (1999). **Türkçenin Gücü**, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- AKSAN Doğan (2000). **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları, Ankara.
- ATABAY Neşe vd. (2003). **Sözcük Türleri**, 2. Basım, İstanbul.
- ATICI Dilek (2016). **Koçaz Ağız (İnceleme- Metin- Sözlük)**, Bitirme Tezi.
- AYDEMİR Fatma (2009). **Hayrabolu İlçesi Köy Ağzları**, Lisans Tezi.
- CEBECİ İsa (2010). **Örneklemlerle Deliorman Türk Ağız Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ÇALIŞKAN Hatice, **Kırklareli Ağız**, Lisans Tezi.
- ÇELİK Ergun, **Kırklareli İli ve Vize İlçesi Yöresinin Ağız Özellikleri**, Bitirme Tezi.
- DEMİRAY Gizem (2008). **Kırklareli Pınarhisar Merkez İlçesi ve Köyleri Ağız İncelemesi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Derleme Sözlüğü (2009)**, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- DOĞAN İsmail ve BENLİ Derya Yeşim (2014). **Bulat Köyü Örneğinde Batı Trakya Gümülcine Ağız**, Gece Kitaplığı Yayınevi.
- EREN Hasan (1999). **Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, Ankara.
- ERGİN Muharrem (2002). **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- GÜNDÜZ Ahmet (2012). “Tarihî Süreç İçerisinde Türk Toplumunda ve Devletlerinde Kadının Yeri ve Önemi”, **JASS**, Volume/Issue 5/5, 129-148.
- HÜNERLİ Bülent (2006). **Kırklareli Babaeski Merkez İlçesi ve Köyleri Ağız İncelemesi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İŞIKTEKİN Elif (2016). **Akıncılar Köyü Ağzları**, Lisans Tezi.
- KALAY Emin (1998). **Edirne İli Ağzları**, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KAPLAN Mehmed (1995). **Dede Korkut Kitabında Kadın, Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar I**, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- KARAŞİNİK Bahtışen (2011). **Silistre (Silistra) İli ve Yöresi Ağzları**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SALİMEHMED Naylen (2006). **Bulgaristan Kırcaali ve Çevresi Türk Ağız**, Lisans Tezi.
- MOLLAVA Mefkûre Rıza (2003). **Doğu Rodop Türk Ağzlarının Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları.
- MUHAMMETHACI Kamburnisa (1997). “Efsane ve Rivayetlerde Tasvir Edilen Kadın Tipleri Üzerine”, **Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi**, 713-721.
- MURTAZA Durgul Metin (2016). **Razgrad İli Kubrat İlçesi Alevi- Bektaşî Köyleri Ağız (İnceleme-Metin- Sözlük)**, Bitirme Tezi.

- MUSLU Coşkun (2007). **Vize Yöresinin Ağız Özellikleri**.
- ÖZDARENDELİ Nursel (2013). “Velimeşe Ağzından Derleme Sözlüğü’ne Katkılar”, **Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, 34, 57-79.
- ÖZDEN Muharrem (2016). **Batı Trakya Gümülcine Ağız**, Trakya Üniversitesi Yayınları.
- ÖZKAYA Hakkı (2013). **Kırklareli İli Ağzları Söz Varlığı**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ŞANLI Cevdet (1990). **Kırklareli İli Merkez İlçe Köyleri Ağzları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TOP Aslı (2006). **İpsala İlçesi Ağzları**, Bitirme Tezi.
- TOSUN İlker (2003). **Tekirdağ Merkez İlçe ve Köyleri Ağzları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TURAN Belgin, **Kırklareli Lüleburgaz İlçesi ve Köyleri (İnceleme – Metin)**, Lisans Tezi. **Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.